

**PAŃSTWOWY POWIATOWY INSPEKTOR SANITARNY
W GŁOGOWIE**

**POWIATOWA STACJA
SANITARNO-EPIDEMIOLOGICZNA W GŁOGOWIE**

**STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO
POWIATU GŁOGOWSKIEGO
ZA 2024 ROK**

**Państwowy Powiatowy
Inspektor Sanitarny w Głogowie**

Wioletta Chodorowska

Głogów, dnia 04 lutego 2025r.

SPIS TREŚCI

Zadania realizowane przez Państwową Inspekcję Sanitarną:

	str.
I. Sekcja Epidemiologii	4
II. Sekcja Bezpieczeństwa Żywności i Żywienia	12
III. Sekcja Higieny Komunalnej	29
IV. Sekcja Higieny Pracy	35
V. Samodzielne Stanowisko Pracy ds. Higieny Dzieci i Młodzieży	40
VI. Samodzielne Stanowisko Pracy ds. Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia	47
VII. Samodzielne Stanowisko Pracy ds. Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego	54
VIII. Laboratorium Badań Mikrobiologicznych	57

Z wielką przyjemnością, jako Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Głogowie, reprezentujący Powiatową Stację Sanitarno - Epidemiologiczną w Głogowie przedkładam Państwu raport przedstawiający ocenę stanu bezpieczeństwa sanitarnego powiatu głogowskiego za 2024r. w obszarze zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego. Treści zawarte w prezentowanej ocenie przedstawiają realizację zadań organu Państwowej Inspekcji Sanitarnej na terenie powiatu głogowskiego. Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna miała na celu zapewnienie zdrowia publicznego poprzez realizację różnorodnych przedsięwzięć.

Obejmowały one w szczególności działania mające na celu sprawowanie nadzoru nad warunkami bezpieczeństwa żywienia, żywności i produktów kosmetycznych. Dodatkowo, instytucja nadzorowała miejsca i warunki związane z wypoczynkiem i rekreacją. Kontynuując praktyki z poprzednich lat, Inspekcja Sanitarna powiatu głogowskiego prowadziła szereg działań obejmujących zapobieganie i zwalczanie chorób zakaźnych i zakażeń a także monitorowanie jakości wody przeznaczonej do spożycia oraz wykorzystywanej do kąpieli. Ponadto, nadzorowano obiekty użyteczności publicznej, środowisko oraz warunki pracy. Istotnym elementem pracy pracowników Inspekcji Sanitarnej była działalność w kontekście nauczania, wychowania i wypoczynku, a także prowadzenie działań o charakterze edukacyjno-zdrowotnym.

Wszystkie działania podejmowane przez Inspekcję Sanitarną miały na celu bezpieczeństwo i ochronę zdrowia mieszkańców oraz poprawę jakości ich życia.

W związku z wystąpieniem na terenie powiatu głogowskiego we wrześniu 2024r. powodzi Państwowa Inspekcja Sanitarna w Głogowie podejmowała wszelkie działania p/epidemiczne mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa sanitarnego zarówno dla mieszkańców, jak i dla służb udzielających pomocy.

1. Pobrano 8 prób wody do badań mikrobiologicznych ze stacji uzdatniania wody z wodociągów zlokalizowanych na zagrożonych zalaniem terenach w miejscowościach: Kromolin, Nielubia, Pęcław, Drogłowice, Kotła, Chociemyśl, Borek, Brzeg Głogowski. Z uwagi na obecność bakterii grupy coli zakwestionowano 3 próby wody pobrane z wodociągu w Kotli, Pęcławiu i Turowie. W pobranych próbach nie stwierdzono obecności enterokoków ani też bakterii *Escherichia coli*.
 - W wodzie ze stacji uzdatniania w Kotli i Pęcławiu liczebność bakterii grupy coli nie przekroczyła 10 jtk/100 ml wody. Wobec powyższego PPIS w Głogowie wszczął postępowanie administracyjne i wydał komunikat o *warunkowej przydatności wody do spożycia przez ludzi*. Podmiot odpowiedzialny za jakość wody bezzwłocznie wdrożył działania naprawcze, których skuteczność została potwierdzona prawidłowymi wynikami badania wody. Wobec powyższego PPIS w Głogowie umorzył dalsze postępowanie administracyjne i wydał komunikat o przydatności wody do spożycia przez ludzi.
 - W przypadku wodociągu w Turowie liczba bakterii grupy coli przekroczyła 10 jtk/100 ml wody. Dlatego też zarządca wodociągu bezzwłocznie po otrzymaniu informacji o zaistniałej sytuacji podjął decyzję o zakończeniu eksploatacji ujęcia, a sieć wodociągowa miejscowości Turów została przyłączona do wodociągu zaopatrującego w wodę mieszkańców Głogowa.
2. Do podmiotów leczniczych na terenie powiatu głogowskiego przesłano pisma informacyjne dotyczące zapewnienia profilaktyki poekspozycyjnej przeciwko tężcowi oraz zapewnienie właściwych warunków przechowywania produktów termowrażliwych oraz przesłano wspólne stanowisko konsultanta w dziedzinie chorób zakaźnych i epidemiologii oraz Głównego Inspektora Sanitarnego dot. immunoprofilaktyki chorób zakaźnych na terenach dotkniętych powodzią w Polsce.
3. Zapewniono dostawę szczepionek p/tężcowi do punktów szczepień zlokalizowanych na terenie powiatu głogowskiego i w wyniku czego zaszczepiono przeciwko tężcowi

- 15 osób.
4. Przekazywano na bieżąco meldunki o sytuacji powodziowej na terenie powiatu głogowskiego i informacje o jakości wody przeznaczonej do spożycia, które dostępne były również na stronie internetowej Stacji i w mediach społecznościowych.
 5. Monitorowano sytuację epidemiologiczną, rejestrując przypadki zatruc pokarmowych, biegunek oraz nieżyłtów żołądkowo-jelitowych. W okresie od 18.09.2024r. do 31.10.2024r. zgłoszono 7 przypadków indywidualnych zatruc pokarmowych wywołanych pałeczkami Salmonella, 15 zachorowań na biegunkę i zapalenie żołądkowo-jelitowe o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu, w tym 9 u dzieci do lat 2, 7 zakażeń jelitowych wywołanych przez rotawirusa.
 6. Umieszczano na stronie internetowej Stacji pod adresem: <https://www.gov.pl/web/psse-glogow> oraz na platformie facebook ulotki informacyjne dla mieszkańców, dotyczące:
 - a) oczyszczania, odkażania studni,
 - b) postępowania z pomieszczeniami i przedmiotami użytku po zalaniu falą powodziową,
 - c) bezpieczeństwa żywności,
 - d) zapobiegania chorobom zakaźnym,
 - e) szczepień p/tężcowi.
 7. Uczestniczono w naradach Powiatowego Zespołu Zarządzania Kryzysowego i informowano o aktualnej sytuacji sanitarno-epidemiologicznej terenów zagrożonych oraz o podejmowanych działaniach p/epidemicznych.
 8. Wydano dla Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Głogowie *środki* do dezynfekcji powierzchni (mieszkań, klatek schodowych i piwnic) *JASOL SOLID - 306 tabletek* wraz z instrukcją oraz informacją bezpiecznego użycia, *środki ochrony indywidualnej*: (rękawice lateksowe - 1200 sztuk, fartuchy ochronne jednorazowe - 50 sztuk, maseczki medyczne trzywarstwowe TYP II z gumką - 100 szt., woreczki strunowe 100 szt.), które zostały rozdysponowane dla mieszkańców miasta Głogowa (ul. Osadników, Kamienna Droga- Osiedle Ostrów Tumski, Osiedle Widziszów, jedna nieruchomość Wróblin Głogowski) oraz 14 tabletek *JASOL SOLID* dla mieszkańca Przedmościa z przeznaczeniem do dezynfekcji: ścian w garażu i kurniku oraz zewnętrznych powierzchni szklarni.
 9. Pełniono całodobowe dyżury telefoniczne przez 7 dni w tygodniu.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Głogowie kontynuował współpracę z organami władzy samorządowej i wieloma instytucjami, tj. między innymi: Starostwem Powiatowym w Głogowie, Urzędem Miejskim, Urzędami Gmin, Powiatową Inspekcją Weterynaryjną, Powiatowym Inspektorem Nadzoru Budowlanego, Powiatową Komendą Policji, Państwową Powiatową Strażą Pożarną, organizacjami społecznymi i pozarządowymi, a także lokalnymi mediami.

W 2024r. pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Głogowie było **1681** obiektów.

Przeprowadzono **1615** kontroli, w tym: **1207** kontroli obiektów, **38** wizytacji, **365** wywiadów epidemiologicznych oraz **5** postępowań w sprawie chorób zawodowych,

 - Wydano: **729** decyzji administracyjnych (w tym: 486 decyzji administracyjnych merytorycznych, 243 decyzje administracyjne płatnicze),
 - **264** postanowień.

Ponadto nałożono **63 mandaty karne** na łączną kwotę **17 450,00 zł.** oraz 1 karę pieniężną na kwotę **7000 zł** (m.in. za wprowadzanie do obrotu kosmetyków bez oznakowania w języku polskim i po dacie minimalnej trwałości).

I. SEKCJA EPIDEMIOLOGII

1. Działalność kontrolno-represyjna

1.	Liczba przeprowadzonych kontroli	Ogółem 479, w tym: 178 wywiadów epidemiologicznych dot. COVID, 187 pozostałych wywiadów, 114 kontroli sanitarnych
2.	Liczba wydanych decyzji administracyjnych (merytorycznych)	7
3.	Liczba wydanych decyzji administracyjnych (płatniczych)	5
4.	Liczba wydanych postanowień	0
5.	Liczba nałożonych mandatów	0
6.	Kwota mandatów	0

2. Istotne elementy nadzoru mające wpływ na stan bezpieczeństwa sanitarnego powiatu głogowskiego

Choroby zakaźne są ciągle istotnym problemem zdrowia publicznego, stąd zapobieganie i zwalczanie chorób zakaźnych i pasożytniczych jest jednym z naczelných zadań postawionych przed służbą zdrowia.

1) Sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych

Sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych na terenie działalności Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Głogowie w okresie od 01.01.2024r. do 31.12.2024r. w porównaniu z analogicznym okresem 2023r. przedstawia się następująco:

a) W grupie chorób szerzących się drogą przewodu pokarmowego

- zwiększyła się liczba zakażeń jelitowych (bakteryjnych i wirusowych) z 49 w 2023r. do 60 przypadków w 2024r., tj.: o ok. 23%,
- w obu okresach nie notowano zachorowań na czerwone krwinki oraz zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby typu A,
- w 2024r. odnotowano 2 zachorowania na giardiozę (lamblioza), a w 2023r. nie notowano zachorowań.

W czasie dochodzenia epidemiologicznego ustalono, że:

- zachorowaniu uległy 2 kobiety w wieku 37 i 47 lat.
- chore od kilku miesięcy odczuwały: bóle brzucha oraz biegunkę,
- od osób chorych pobrano materiał biologiczny (kał),
- w badanych materiałach diagnostycznych stwierdzono obecność antygenu oraz cyst *Giardia lamblia*
- zastosowano leczenie, które zakończyło się wyzdrowieniem.

Giardioza to choroba pasożytnicza przewodu pokarmowego wywołana przez pierwotniaka *Giardia lamblia*. Rezerwuarem pasożytów może być człowiek, zwierzęta domowe lub dzikie. Źródłem zarażenia natomiast może być chory człowiek oraz zbiorniki wodne zanieczyszczone cystami pasożyta. Człowiek może zarazić się poprzez spożycie zanieczyszczonej żywności lub wody, a także drogą zanieczyszczonych cystami rąk, przeniesionych do ust. Okres wylęgania choroby wynosi od 7 do 14 dni. Zapobieganie

zakażeniom polega na przestrzeganiu zasad sanitarno-higienicznych, tj. dokładnym myciu owoców i warzyw w czystej wodzie, unikanie pokarmów nieznanego pochodzenia, unikanie picia wody nieznanego pochodzenia oraz wody ze strumieni, rzek i jezior.

- zarejestrowano 2 przypadki listeriozy w 2024 roku, a w analogicznym okresie 2023 roku 1 przypadek.

W trakcie dochodzenia epidemiologicznego ustalono, że:

- zachorowaniu uległ 68 letni mężczyzna (przewieziony z noclegowni, zaniedbany, kontakt utrudniony) oraz 71 letnia kobieta,
- u chorej wystąpił ból lewego oka oraz ropień
- z posiewu krwi u chorych wyhodowano *Listeria monocytogenes*,
- pomimo zastosowania antybiotykoterapii z powodu poważnych chorób współistniejących, nastąpił zgon mężczyzny (niewydolność serca lewokomorowa).

Kobieta po zastosowaniu antybiotykoterapii została wyleczona.

Listerioza to rzadka, ale poważna choroba zakaźna wywoływana przez Gram-dodatnie pałeczki *Listeria monocytogenes*. Bakterie te powszechnie występują w środowisku. Często nosicielami są zwierzęta (bydło, owce, kozy, drób), które zakażenie przechodzą najczęściej bezobjawowo. Choroba rozwija się po spożyciu niepasteryzowanych produktów mlecznych (m.in. mleka, serów pleśniowych, sera feta), niedokładnie umytych surowych owoców i warzyw (melony, kiełki), surowego mięsa, ryb, owoców morza oraz „dań gotowych”, niepoddanych obróbce cieplnej przed spożyciem.

- nieznacznie zmniejszyła się ogólna liczba ognisk zatruc pokarmowych wywołanych pałeczkami *Salmonella* w postaci nieżytu żołądkowo – jelitowego z 17 w 2023r. do 15 w 2024r.
- W 2024r. zanotowano 1 indywidualne ognisko wywołane pałeczką *Salmonella* Enteritidis, które miały miejsce w środowisku domowym.

W wyniku przeprowadzonego dochodzenia epidemiologicznego ustalono:

- w ognisku zachorowały 4 osoby, w tym 3 były hospitalizowane,
- pobrano 4 próby kałów w kierunku nosicielstwa SS, w tym od osoby przygotowującej potrawę,
- na podstawie wyników badań stwierdzono obecność czynnika patogenne *Salmonellę* Enteritidis u 1 osoby chorej.

Nieprzestrzeganie zasad czystości i higieny sposobu przechowywania i przygotowania produktów mogło przyczynić się do wystąpienia zatrucia. Wobec powyższego polecono przeprowadzenie dokładnego mycia i dezynfekcji sprzętu, naczyń i pomieszczeń kuchni.

b) Choroby szerzące się drogą krwi

- odnotowano taką samą liczbę zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby, tj.: po 14 przypadków,
- w przypadku WZW typu C zachorowań było około 1,5 – krotnie mniej (w 2023r. – 13, a w 2024r. – 9),
- w przypadku przewlekłego WZW typu B było zachorowań 5-krotnie więcej (w 2023r. – 1, a w 2024r. – 5).

Na podstawie analizy przeprowadzonych wywiadów epidemiologicznych WZW typu B i WZW typu C wynika, że wszystkie osoby chore (14) miały w przeszłości kontakt z podmiotami leczniczymi.

Przeprowadzona analiza 14 wywiadów epidemiologicznych u osób chorych na WZW wykazała, że wśród potencjalnych dróg zakażenia przeważali chorzy poddawani zabiegom chirurgicznym (14/14) i innym procedurom medycznym, tj.: drobne zabiegi,

badania diagnostyczne, pobieranie krwi, iniekcje, usuwanie zębów – (7/14), zabiegom niemedycznym- tatuaże (2/14), kolczykowanie w warunkach domowych (3/14) oraz przyjmowanie narkotyków (1/14).

W ramach nadzoru 5 osób chorych zostało skierowanych na szczepienia jako osoby narażone w sposób szczególny na zakażenie HBV.

- W okresie sprawozdawczym nie odnotowano nowo wykrytych zakażeń wirusem HIV, a w analogicznym okresie 2023 roku zanotowano 2 zakażenia,
- w obu okresach nie notowano zachorowań na AIDS.

c) Choroby, którym możemy zapobiec na drodze szczepień ochronnych

- w 2024 roku podobnie jak w 2023 roku nie zarejestrowano zachorowań na różyczkę,
- nieznacznie zwiększyła się liczba zachorowań na nagminne zapalenie przyusznic (świnkę) z 2 w 2023r. do 3 w 2024r.,
- w okresie sprawozdawczym na terenie działalności PSSE w Głogowie zgłoszono 1 przypadek podejrzenia zachorowania na odrę. Podejrzenie zachorowania na odrę dotyczyło dziecka w wieku 15 lat mieszkającego w mieście.

W trakcie dochodzenia epidemiologicznego ustalono:

- chory na początku grudnia odczuwał objawy chorobowe tj.: ogólne osłabienie, ból gardła, wysypkę na całym ciele,
- szczepienia p/odrze zgodnie z Programem szczepień ochronnych,
- celem potwierdzenia rozpoznania choroby zgodnie z programem eliminacji odry realizowanym przez WHO od osoby chorej pobrano materiał biologiczny (krew) do badań wirusologicznych na obecność RNA wirusa odry. Przeprowadzone badania laboratoryjne wykonane w Laboratorium Zakładu Wirusologii Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego Państwowego Zakładu Badawczego w Warszawie nie potwierdziły zachorowania na odrę (wyniki ujemne).
- W 2024r. nastąpił znaczący wzrost zachorowań na krztusiec, zarejestrowano 29 przypadków, a w analogicznym okresie 2023 roku zanotowano 1 przypadek zachorowania. Zachorowaniu uległo 18 kobiet oraz 11 mężczyzn, w tym 4 osoby były hospitalizowane. Największą liczbę zachorowań notowano wśród dzieci w przedziale wiekowym od 0 roku życia do 14 lat (18). Zdecydowana większość zachorowań wystąpiła w mieście (20), a na wsi (9). Szczyt zachorowań odnotowano w czerwcu (5) oraz od sierpnia do października (18).

Krztusiec jest ostrą chorobą zakaźną układu oddechowego wywołanego przez zakażenie pałeczką krztuśca (*Bordetella pertussis*). Źródłem zakażenia pałeczką krztuśca są chorzy – zarówno dzieci z pełnoobjawową chorobą, jak i młodzież czy osoby dorosłe, u których choroba może przebiegać łagodnie, niecharakterystycznie lub skąpoobjawowo. Najważniejszym objawem krztuśca jest bardzo silny, napadowy kaszel, któremu zwykle towarzyszy duszność. Krztusiec jest najgroźniejszy dla noworodków i niemowląt, jednak ciężko chorują również osoby starsze. Zakażenie przenosi się drogą powietrzno-kropelkową podczas kaszlu i kichania.

Profilaktyka krztuśca polega na regularnych szczepieniach ochronnych.

Schemat szczepienia p/krztuścowi zgodnie z polskim Programem Szczepień Ochronnych obejmuje podawanie kolejnych dawek szczepionki DTP (zawierającej pełnokomórkowy składnik krztuśca) lub DTaP (zawierającej bezkomórkowy składnik krztuśca) dzieciom w 2, 3-4, 5, 16 -18 miesiącu życia oraz kolejne szczepienia w 6 i 14 roku życia. W celu utrzymania odporności przeciw krztuścowi zalecane jest również szczepienie przypominające w 19 roku życia oraz dla osób dorosłych co 10 lat.

Od 15 października 2024 roku, na podstawie Obwieszczenia Ministra Zdrowia z dnia 3 października 2024r. kobieta w ciąży po ukończeniu 27 do 36 tygodnia ciąży,

a w uzasadnionych przypadkach zagrożenia przedwczesnym porodem – po ukończeniu 20 tygodnia ciąży może bezpłatnie zaszczepić się przeciw krztuścowi w przychodniach podstawowej opieki zdrowotnej (POZ). Głównym celem szczepienia jest ochrona noworodków i niemowląt w pierwszych miesiącach życia przed zachorowaniem i hospitalizacją z powodu krztuśca.

d) Pozostałe choroby zakaźne

- Odnotowano 2,4 - krotny spadek zachorowań na ospę wietrzną (w 2023r.- 506, w 2024r. - 213).
- W 2024r. nie zarejestrowano zachorowań wywołanych przez *Neisseria meningitidis*. W analogicznym okresie 2023 roku zarejestrowano 2 przypadki zachorowań (1 przypadek zdiagnozowano jako ostrą posocznicę meningokokową, a 1 przypadek jako zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu).
- W 2024 roku, podobnie jak w 2023 roku zarejestrowano 3 przypadki zachorowań wywołanych przez *Streptococcus pneumoniae* (1 przypadek zdiagnozowano jako posocznicę, 1 przypadek zdiagnozowano jako zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu, 1 przypadek jako chorobę inwazyjną nie określoną). Zachorowaniu uległy 2 kobiety w wieku 65 i 78 oraz 1 mężczyzna w wieku 79 lat.
- W 2024 roku zarejestrowano 1 przypadek zachorowania wywołany przez *Haemophilus influenzae* (przypadek zdiagnozowany jako zapalenie płuc). Zachorowaniu uległa 69 letnia kobieta, mieszkanka miasta. W analogicznym okresie 2023r. nie zarejestrowano zachorowań.
- W 2024 roku w porównaniu z rokiem 2023 nastąpił ponad 2- krotny spadek zachorowań na gruźlicę (2023 roku - 3, a w 2024 r. – 8).
Na podstawie przeprowadzonej analizy zachorowań na gruźlicę wynika, że 100% zachorowań dotyczyło gruźlicy płucnej. Zachorowania dotyczyły 5 mężczyzn w przedziale wiekowym od 33 lat do 69 lat oraz 3 kobiet w przedziale wiekowym od 33 lat do 73 lat. Najwięcej zachorowań wystąpiło w mieście 5 przypadków, a na wsi 3 przypadki. Odnotowano 1 zgon mężczyzny w wieku 65 lat z powody gruźlicy.
W ramach działań przeciwepidemicznych mających na celu zapobieganie rozprzestrzeniania się choroby zakaźnej pouczono osoby chore o przestrzeganiu higieny osobistej i otoczenia.
- Zwiększyła się liczba zachorowań na płonicę z 74 w 2023r. do 131 w 2024r., tj. o 57 przypadków. Najwięcej zachorowań wystąpiło od stycznia do kwietnia (99).
- W roku 2024 odnotowano **235** zachorowań na **grypę** potwierdzonych *dodatnim wynikiem szybkiego testu antygenowego*, w tym **19** osób było hospitalizowanych, jest to około 4 - krotnie więcej przypadków zachorowań w odniesieniu do roku 2023 (64 przypadki). Zdecydowana większość zachorowań wystąpiła w mieście 151 zachorowań, a na wsi 84. Szczyt zachorowań odnotowano w miesiącach **styczeń, luty i grudzień 2024r.**
- Ponadto zarejestrowano **7** zachorowań na gripę potwierdzonych badaniem PCR, a w analogicznym okresie 2023 roku odnotowano **2** zachorowania.
W omawianym okresie zarejestrowano ognisko epidemiczne zgłoszone przez Głogowski Szpital Powiatowy w Oddziale Chorób Wewnętrznych. Zachorowaniu uległo 8 pacjentów oraz 2 osoby z personelu oddziału. Zgłoszono 1 zgon pacjenta z powodu grypy (kobieta 82 l).
- W omawianym okresie sprawozdawczym zarejestrowano 113 przypadków zakażeń wirusem RSV (syncytialny wirus oddechowy), natomiast w 2023r. odnotowano 7 zachorowań. Zachorowaniu uległo 68 mężczyzn i 45 kobiet. Najwięcej zachorowań wystąpiło w przedziale wiekowym od 0 do 4 lat (74).

e) Choroby przenoszone drogą płciową:

- W 2024 roku zarejestrowano niewielki spadek przypadków zachorowań na kiłę z 4 w 2023r. do 3 w 2024r. Zachorowania dotyczyły 3 mężczyzn w przedziale wiekowym od 19 lat do 53 lat, mieszkających w mieście.
W 2024r. zarejestrowano 2 zachorowania wywołane przez Chłamydię trachomatis. Zachorowaniu uległ 1 mężczyzna w wieku 40 lat mieszkający w mieście i 1 kobieta w wieku 25 lat mieszkająca na wsi.
W analogicznym okresie 2023r. nie zarejestrowano zachorowań.

f) Choroby odzwierzęce:

• **Pogryzienia przez zwierzęta podejrzane o wściekliznę**

W 2024 roku na terenie powiatu głogowskiego zanotowano wzrost pokąsań ludzi przez zwierzęta z 46 w 2023 roku do 62 w 2024 roku, tj.: o 35 %.

Podobnie jak w latach ubiegłych najczęściej były to pogryzienia przez psy (53, w tym nieznane 14), rzadziej koty (7, w tym nieznane 2), lis (1) i nietoperz (1).

W 2024r. zakwalifikowano do szczepień p/wściekliznie 15 osób, a w analogicznym okresie roku ubiegłego 8 osób. Przyczyną kwalifikowania do szczepień p/wściekliznie były pogryzienia przez bezpańskie psy (10), kota (4) i lisa (1), których nie można było poddać obserwacji weterynaryjnej. Ponadto 4 osoby zrezygnowały z konsultacji w poradni chorób zakaźnych, 1 osoba nie została zakwalifikowana do szczepień p/wściekliznie.

W ramach działań przeciwepidemicznych osoby ze styczności z zwierzętami podejrzanymi o wściekliznę otrzymywały ulotkę na temat ww. choroby zakaźnej dotyczącej źródła zakażenia, drogach szerzenia się zakażenia, objawach i jej skutkach.

Nie odnotowano żadnego zgonu z powodu wścieklizny.

• **Borelioza z Lyme**

W 2024 roku na terenie działalności PSSE w Głogowie zarejestrowano 17 zachorowań na boreliozę, tj. o 6 przypadków mniej niż w 2023 roku (23). Zachorowania wystąpiły w przedziale wiekowym od 14 do 87 lat. Zdecydowanie więcej zachorowań wystąpiło w mieście (16) na wsi (1). Zachorowaniu uległo 11 mężczyzn i 6 kobiet.

Podczas przeprowadzonych wywiadów epidemiologicznych ustalono, że:

- u 13 osób wystąpiły objawy skórne w postaci rumienia wędrującego,
- 6 osób zostało ukąszone przez kleszcze na terenie powiatu głogowskiego, 1 osoba na terenie powiatu górowskiego, 1 osoba na terenie powiatu polkowickiego, 1 na terenie powiatu gryfickiego, a 8 osób nie pamiętają ukąszenia przez kleszcza.

W 2024 roku zarejestrowano 1 zachorowanie na neuroboreliozę u 14 – letniego mężczyzny, mieszkańca miasta.

W wyniku przeprowadzonego dochodzenia epidemiologicznego ustalono, iż:

- chory z objawami, tj.: porażeniem obwodowego nerwu twarzowego, osłabieniem, niedomykanie powieki oka lewego został przyjęty do Wielospecjalistycznego Szpitala SPZOZ w Nowej Soli, Oddział Neurologii Dziecięcej,
- w badaniu płynu mózgowo-rdzeniowego stwierdzono biologiczny czynnik chorobotwórczy Borrelia burgdorferi.

Po zastosowaniu antybiotykoterapii mężczyzna wyzdrowiał.

g) SARS-CoV-2 wywołujący chorobę COVID – 19

Na terenie powiatu głogowskiego w 2024 roku zarejestrowano 379 zachorowań spowodowanych zakażeniem wirusa SARS-CoV-2, w tym 103 przypadki zgłoszone jako przypadki możliwe (zgłoszone przez lekarza na podstawie objawów

chorobowych). Natomiast w 2023 roku zarejestrowano 1039 przypadków zakażeń, w tym 293 przypadki zgłoszone jako przypadki możliwe.

Zdecydowanie więcej zachorowań wystąpiło w mieście (247), tj. 65,2 %, a na wsi (132), tj. 34,8%.

We wrześniu 2024r. wystąpiło 1 ognisko zakażeń wirusem SARS CoV-2 zgłoszone przez Głogowski Szpital Powiatowy. Zachorowanie potwierdzono u 5 pacjentów i u 1 osoby z presonelu.

W ramach działań ograniczających rozwój ogniska epidemicznego Zespół Kontroli Zakażeń Szpitalnych podjął decyzję o kohortacji pacjentów, wzmożeniu reżimu sanitarnego, sanityzacji oddziału, wykonywaniu testów u osób z kontaktu.

h) Choroby zakaźne szczególnie niebezpieczne

W obu okresach nie notowano chorób zakaźnych szczególnie niebezpiecznych, w tym określanych jako importowane, wiążące się z wyjazdami zagranicznymi w inne strefy klimatyczne (cholera, malaria, żółta gorączka i inne wirusowe gorączki krwotoczne).

3) Ocena wykonawstwa szczepień

Szczepienia ochronne odgrywają kluczową rolę w zapewnieniu bezpieczeństwa epidemiologicznego w społeczeństwie. Odporność uzyskana dzięki szczepieniom prowadzi w konsekwencji do poprawy stanu zdrowia populacji i sprzyja ograniczeniu występowania chorób zakaźnych. Na podstawie danych liczbowych zawartych w rocznych sprawozdaniach ze szczepień ochronnych MZ – 54 sporządzonych przez świadczeniodawców prowadzących szczepienia można stwierdzić, że wykonawstwo szczepień u dzieci i młodzieży objętych Programem Szczepień Ochronnych w 2024 roku jest zbliżone do wykonawstwa szczepień w poprzednim roku sprawozdawczym i kształtuje się w granicach od 81,2% do 96%.

Realizacja wybranych szczepień

Szczepienie p/ospie wietrznej

W 2024 roku zaszczepiono p/ospie wietrznej 132 dzieci w ramach szczepień obowiązkowych (nieodpłatnych), którymi objęte są dzieci z określonych grup ryzyka.

Dla porównania w 2023 roku zaszczepiono w ramach szczepień obowiązkowych (nieodpłatnych) 207 dzieci.

Szczepienia p/HPV

Powszechny program szczepień przeciw HPV realizuje założenia i cele Narodowej Strategii Onkologicznej na lata 2020-2030. Uzupełnia bezpłatny program szczepień ochronnych dla dzieci i młodzieży o szczepienie, które chroni przed chorobami wywołanymi przez HPV (m. in.: stany przedrakowe i rak szyjki macicy oraz pochwy, nowotwory odbytu, prącia, sromu, jamy ustnej, nosogardzieli, języka i migdałków).

Szczepienia przeciwko HPV w ramach programu powszechnego rozpoczęły się w Polsce 1 czerwca 2023 roku i obejmowały populację dziewcząt i chłopców od 11 roku życia do ukończenia 14 roku życia.

Założeniem programu jest dostępność do szczepień przeciw HPV w ramach podstawowej opieki zdrowotnej (POZ) w całej Polsce w równym stopniu, z zachowaniem dostępu do świadczenia dla pacjentów niezależnie od złożonej deklaracji wyboru lekarza POZ, a od 1 września 2024 roku poradnie POZ mają możliwość realizacji szczepienia przeciwko HPV również w szkołach podstawowych, w trybie wyjazdowym. Powszechny

program szczepień p/HPV został rozszerzony o populację dziewcząt i chłopców od 9 roku życia do 14 roku życia.

Minister Edukacji Narodowej i Minister Zdrowia 1 września 2024r. poinformował podczas wspólnej konferencji o rozpoczęciu programu szczepień przeciw wirusowi HPV w szkołach podstawowych. Dostęp do bezpłatnych szczepionek mają chłopcy i dziewczęta od 9 do 14 roku życia. Dostępne są 2 szczepionki: 2-walentna szczepionka Cervarix i 9-walentna szczepionka Gardasil 9. *Szczepienia przeciw HPV w ramach programu podawane są w dwóch dawkach. Odstęp między tymi dawkami wynosi od 6 do 12 miesięcy. Do realizacji programu na terenie powiatu głogowskiego przystąpiło 20 szkół podstawowych.* Szczepienia za zgodą rodziców odbywały się w szkołach, przedstawiciel ustawowy dziecka składał podpisaną deklarację i formularz zgody na szczepienie przeciw HPV w szkole.

Dyrektorzy szkół otrzymali szereg materiałów informacyjnych o szczepieniach przeciw HPV przygotowanych przez Ministerstwo Edukacji Narodowej i Ministra Zdrowia (List do rodziców; Przewodnik po szczepieniach przeciw HPV dla rodziców nastolatków; Przewodnik dla rodziców i lekarzy, Jak rozmawiać z nastolatkami o szczepieniach?; Informator dla rodziców, Jak wygląda szczepienie dzieci i młodzieży w szkole).

Zgodnie z wytycznymi ministerstwa dyrektorzy szkół podejmowali współpracę z przychodniami podstawowej opieki zdrowotnej na terenie powiatu głogowskiego, która zapewniała personel medyczny i wykonywała szczepienia przeciw HPV w szkole.

Współpracę w tym zakresie podjęły 3 przychodnie, tj.: Miedziowe Centrum Zdrowia w Głogowie, Przychodnia MEDIX w Jerzmanowej i Gminny Ośrodek Zdrowia w Kotli.

W ramach programu na terenie szkoły zgodnie z informacjami otrzymanymi z ww. przychodni 1 dawkę szczepienia przeciw HPV otrzymały 344 osoby (dziewczęta i chłopcy).

Dystrybucją bezpłatnych szczepionek przeciw HPV zajmuje się Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Głogowie.

NIEPOŻĄDANY ODCZYN POSZCZEPIENNY

W 2024 roku na terenie powiatu głogowskiego nie zarejestrowano niepożądanych odczynów poszczepiennych w Powiatowym Rejestrze Niepożądanych Odczynów Poszczepiennych.

4) Podmioty wykonujące działalność leczniczą

W okresie od 01 stycznia 2024 roku do 31 grudnia 2024 roku w ramach realizacji zadań związanych z nadzorem nad warunkami sanitarno – higienicznymi i technicznymi w podmiotach wykonujących działalność leczniczą przeprowadzono 114 kontroli. W 4 podmiotach leczniczych stwierdzono nieprawidłowości, tj.:

Głogowski Szpital Powiatowy, Centrum Opieki Długoterminowej

Niewłaściwy stan sanitarno-techniczny ścian, sufitów oraz mebli (sale łóżkowe, korytarze, pomieszczenie higieniczno-sanitarne dla pacjentów). W jednej sali łóżkowej brak umywalki.

Wszczęto postępowanie administracyjne w sprawie wydania decyzji nakazującej poprawę stanu sanitarno-technicznego podmiotu leczniczego oraz decyzji na opłatę za negatywną kontrolę. Termin realizacji obowiązku do dnia 31.12.2025r.

„Miedziowe Centrum Zdrowia”

Niewłaściwy stan sanitarno-techniczny ścian i sufitów, spowodowany zalaniem pomieszczeń poradni ortopedyczno-urazowej (gabinet zabiegowy, poczekalnia, pomieszczenie socjalne).

Wszczęto postępowanie administracyjne w sprawie wydania decyzji nakazującej poprawę stanu sanitarno-technicznego podmiotu leczniczego oraz decyzji na opłatę za negatywną kontrolę. Termin realizacji obowiązku do dnia 31.03.2025r.

„Piast-Med”

Pomieszczenia przychodni w niewłaściwym stanie technicznym. Toaleta dla mężczyzn wyłączona z użytku z powodu wycieku wody z rur. W toalecie damskiej uszkodzona spłuczka. Zepsute kosze na odpady komunalne. Niezabezpieczone elementy instalacji elektrycznej.

Wszczęto postępowanie administracyjne w sprawie wydania decyzji nakazującej poprawę stanu technicznego rzutującego na stan sanitarny pomieszczeń podmiotu leczniczego oraz decyzji na opłatę za negatywną kontrolę. Podmiot leczniczy usunął wskazane nieprawidłowości, co potwierdziła kontrola sprawdzająca. Wobec powyższego PPIS w Głogowie umorzył postępowanie administracyjne.

Przychodnia „SERCE”

Niewłaściwy stan sanitarno-techniczny drzwi, podłóg, połączeń ścian z podłogami (gabinet zabiegowy, poczekalnia, pomieszczenie higieniczno-sanitarne dla pacjentów).

Wszczęto postępowanie administracyjne w sprawie wydania decyzji nakazującej poprawę stanu sanitarno-technicznego podmiotu leczniczego oraz decyzji na opłatę za negatywną kontrolę. Wyznaczono termin realizacji obowiązku do dnia 31.08.2024r.

W lipcu 2024r. Strona zwróciła się do PPIS w Głogowie z prośbą o przedłużenie terminu realizacji obowiązków określonych w decyzji nakazującej zapewnienie właściwych warunków sanitarno-technicznych. W złożonym wniosku poinformowano, że na potrzeby prowadzonej działalności leczniczej przygotowany jest nowy lokal, który zapewni warunki techniczno-sanitarne na poziomie zgodnym z przepisami prawa, zapewniające bezpieczeństwo pracownikom i pacjentom przychodni. W związku z powyższym biorąc pod uwagę złożone przez Stronę wyjaśnienia, PPIS w Głogowie postanowił ustanowić 31.12.2024r. jako termin realizacji nakazanych obowiązków.

W październiku 2024r. ponownie zwrócono się do PPIS w Głogowie o prolongatę decyzji z uwagi na przedłużające się prace remontowe w nowym lokalu. Biorąc powyższe pod uwagę termin realizacji obowiązku został przedłużony do 31.03.2025r.

II. SEKCJA BEZPIECZEŃSTWA ŻYWNOŚCI I ŻYWIENIA

1. Działalność kontrolno-represyjna

1.	Liczba przeprowadzonych kontroli	660
2.	Liczba wydanych decyzji administracyjnych (merytorycznych)	338
3.	Liczba wydanych decyzji administracyjnych (płatniczych)	174
4.	Liczba wydanych postanowień	0
5.	Liczba wystawionych mandatów	63
6.	Kwota mandatów	17450 zł
7.	Liczba wydanych tytułów wykonawczych	0

2. Istotne elementy nadzoru mające wpływ na stan bezpieczeństwa sanitarnego powiatu głogowskiego

Strukturę i liczbę objętych nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Głogowie obiektów żywnościowo-żywnościowych w latach 2023 i 2024 przedstawiono w niżej zamieszczonej tabeli:

Rodzaj obiektów objętych nadzorem	Liczba obiektów		Kierunek zmian
	Rok 2023	Rok 2024	
Zakłady produkcji żywności	116	125	+9
- w tym producenci pierwotni, dostawcy bezpośredni i producenci pierwotni, inne wytwórnie żywności, producenci żywności w warunkach domowych	98	105	+7
Obiekty obrotu żywnością	619	415	-204
Zakłady żywienia zbiorowego typu otwartego	160	170	+10
- w tym: zakłady małej gastronomii	68	69	+1
Zakłady żywienia zbiorowego typu zamkniętego	103	98	-5
Miejsca obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością	21	21	0
Obiekty ogółem	1019	829	-190

Jak wynika z przedstawionej powyżej tabeli liczba obiektów w roku 2024 spadła o **190**. Wzrost odnotowano w przypadku obiektów produkcji żywności, tj.: o 9 oraz o 10 zakładów żywienia zbiorowego otwartego, natomiast w zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego odnotowano spadek o 5 obiektów i w obiektach obrotu żywnością spadek o 204.

W 2024r. przeprowadzono łącznie **660** (2023r. – 694) kontroli sanitarnych w **435** obiektach żywnościowo-żywnościowych, **8** obiektach obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością. W 2024r. nie kierowano wniosków o nałożenie kary pieniężnej do Dolnośląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego we Wrocławiu.

3. Stan sanitarny grup obiektów

1) Zakłady produkcji żywności

W 2024r. w rejestrze zakładów nadzorowanych przez PIS powiatu głogowskiego znajdowało się **125** zakładów z tej grupy obiektów w tym.:

- a) **6 piekarni**, w których przeprowadzono **18** kontroli sanitarnych. Ocenę kompleksową w oparciu o arkusz oceny przeprowadzono w 5 piekarniach. Zgodnie z kryteriami oceny **3 zakłady** oceniono jako zakłady **ryzyka wysokiego** **dwa jako ryzyka średniego**,
- b) **3 ciastkarnie** w których przeprowadzono 5 kontroli sanitarnych. Na podstawie arkusza oceny zakładu **dwa** zakłady uznano jako zakłady ryzyka **wysokiego**,
- c) **4 wytwórnie lodów**, w których przeprowadzono łącznie 5 kontroli sanitarnych, 4 kompleksowe, 1 tematyczną. Ocenę kompleksową w oparciu o arkusz oceny przeprowadzono w **4** zakładach. Na podstawie arkusza oceny zakładu uznano zgodnie z kryteriami oceny zakłady jako zakłady **ryzyka wysokiego**.
- d) **6 automatów do lodów**, w których przeprowadzono łącznie 10 kontroli. Ocenę kompleksową w oparciu o arkusz oceny przeprowadzono w 4 zakładach. Na podstawie arkusza oceny zakładu uznano zgodnie z kryteriami oceny **4 zakłady** jako zakłady ryzyka średniego. Ze względu na zakres prowadzonej działalności nowy zakład zakwalifikowano również do kategorii **ryzyka średniego**,
- e) **1 wytwórnia cukierków**, w której przeprowadzono 1 kontrolę odbiorową na podstawie której zakład zaklasyfikowano do ryzyka niskiego,
- f) **105 zakładów w tym: producenci pierwotni, dostawcy bezpośredni i producenci pierwotni, inne wytwórnie żywności, producenci żywności w warunkach domowych**, w których przeprowadzono łącznie **17** kontroli sanitarnych.

W roku 2024 w zakładach produkcji wydano łącznie 29 decyzji administracyjnych merytorycznych, w tym:

- a) **8** decyzji związanych z naruszeniem wymagań w tym:
 - 5 decyzji nakazujących związanych z naruszeniem wymagań prawa żywnościowego,
 - 2 decyzje zmieniające termin wykonania obowiązków wynikających z wcześniej wydanych decyzji,
 - 1 decyzję zatwierdzenia warunkowego,
- b) **9** decyzji zatwierdzenia bezwarunkowego,
- c) **1** decyzję zmieniającą zatwierdzenie,
- d) **11** decyzji wykreślenia.

Za stwierdzone podczas czynności kontrolnych uchybienia w zakładach produkcyjnych wydano łącznie **4** mandaty karne na łączną sumę **1100zł**.

W roku 2024 w tej grupie obiektów pobrano łącznie 29 próbek żywności. Środki spożywcze produkowane w tej grupie nie zostały objęte powiadomieniem systemu RASFF. Zakłady produkcyjne nie prowadzą produkcji żywności bezglutenowej ani eksportu produktów.

Na uzyskane oceny zakładów oprócz zakresu prowadzonej działalności w zakładach produkcyjnych (piekarniach, ciastkarniach i automatach do lodów) miał wpływ m.in.:

- niewłaściwy stan sanitarno-techniczny pomieszczeń produkcyjnych, magazynowych oraz socjalno-sanitarnych,
- nieprawidłowe znakowanie produkowanych i wprowadzanych do obrotu handlowego wyrobów gotowych opakowanych, w tym m.in. dla pieczywa nie uwzględniono rodzaju pieczywa,

- brak do wglądu systematycznych i udokumentowanych zapisów potwierdzających stosowanie dobrej praktyki produkcyjnej, dobrej praktyki higienicznej i systemu HACCP,
- przechowywanie środków spożywczych po upływie daty minimalnej trwałości/daty przydatności do spożycia,
- brak szkoleń okresowych,
- brak badań wody przeprowadzanych zgodnie z ustaloną częstotliwością,
- brak zachowanej higieny osobistej personelu tj.: brak odzieży ochronnej personelu, brak mydła w płynie do mycia i dezynfekcji rąk oraz niewłaściwy stan higieniczno-sanitarny zakładu.

Za stwierdzone podczas czynności kontrolnych uchybienia nałożono:

- 1 mandat karny na sumę 300 zł w piekarni,
- 2 mandaty karne na kwotę 500,00 zł w 2 ciastkarniach,
- 1 mandat karny na sumę 300 zł w automacie do lodów.

W 2024r. przedsiębiorcy przedstawili do wglądu prawidłowe wyniki:

- a) badań mikrobiologicznych wyrobów gotowych (ciast) w piekarniach i ciastkarniach w których nie stwierdzono obecności bakterii *Salmonella* spp., obecności *Listeria monocytogenes* oraz badań bułki tartej (w 2 piekarniach) w zakresie obecności bakterii *Salmonella* spp. i liczby pleśni. Jakość mikrobiologiczna badanej partii ww. wyrobów była zadowalająca. Ponadto każdy z przedsiębiorców okazał do wglądu prawidłowy wynik badania wody w zakresie parametrów mikrobiologicznych;
- b) wyniki badań mikrobiologicznych lodów, w wytwórniach i automatach do lodów, w których nie stwierdzono obecności bakterii *Salmonella* spp., obecności *Listeria monocytogenes* ani przekroczonej dopuszczalnej liczby bakterii *Enterobacteriaceae*. Ponadto każdy z przedsiębiorców okazał do wglądu prawidłowy wynik badania wody w zakresie parametrów mikrobiologicznych.

W zakładach produkcyjnych przeprowadzono :

- 3 oceny poziomu związków polarnych w tłuszczach smaźalniczych z urządzeń do smażenia pączków i faworków w piekarniach przy użyciu testera jakości oleju spożywczego „testo270”. Nieprawidłowości nie stwierdzono.
- 2 oceny poziomu związków polarnych w tłuszczach smaźalniczych z urządzeń do smażenia pączków i faworków ciastkarniach. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

W ramach urzędowej kontroli żywności w trzech piekarniach przeprowadzono 3 kontrole tematyczne w zakresie poboru prób, pobrano łącznie 15 próbek :

- 3 próbki: „Mąka żytnia typ 500”; „Mąka orkiszowa typ 680”; „Bułka mała” kierunek badań: zawartość mykotoksyn. Otrzymane wyniki były prawidłowe,
- 1 próbkę: „Olej rzepakowy rafinowany” kierunek badań: parametry jęlczenia. Otrzymane wyniki były prawidłowe,
- 1 próbkę: „Soda oczyszczona”; kierunek badań: kryteria czystości substancji dodatkowych. Otrzymane wyniki były prawidłowe,
- 5 próbek produktu pn.: „Ekler z budyniem”,
- 5 próbek pn.: „Napoleonka” w kierunku zanieczyszczeń mikrobiologicznych. Otrzymane wyniki były prawidłowe.

W roku 2024r. w jednej z wytwórni lodów przeprowadzono kontrolę tematyczną w zakresie poboru prób, tj. w ramach urzędowej kontroli żywności i monitoringu w jednym z zakładów pobrano 5 próbek lodów o nazwie „Lody śmietankowe” oraz 5 próbek lodów o nazwie „Sorbet truskawkowy” do badań w kierunku obecności *Salmonella* spp. w 25g, liczby *Listeria monocytogenes*. Otrzymane wyniki były prawidłowe.

Wytwórnice wyrobów cukierniczych

W roku 2024 w tej grupie obiektów zatwierdzono jeden zakład w zakresie produkcji i sprzedaży cukierków i lizaków wytwarzanych ręcznie na oczach klientów na bazie półproduktów i wyrobów gotowych. Przeprowadzono **jedną** kontrolę odbiorową na podstawie, której zakład zaklasyfikowano do ryzyka niskiego. Wydano **jedną** decyzję zatwierdzenia ww. zakładu.

Producenci pierwotni, dostawcy bezpośredni, producenci żywności w warunkach domowych oraz inne wytwórnice żywności.

W 2024r. przeprowadzono 17 kontroli sanitarnych w tym :

- 16 kontroli w zakładach produkcji pierwotnej,
- 1 kontrola producentów żywności w warunkach domowych.

Podczas kontroli w ww. zakładach nie stwierdzono nieprawidłowości.

W roku 2024 w 4 gospodarstwach przeprowadzono 4 kontrole tematyczne w zakresie poboru próbek, w ramach urzędowej kontroli żywności i monitoringu pobrano łącznie 4 próbki:

- 1 próbkę żywności pn.: „Ogórek gruntowy” w kierunku zawartości metali ciężkich: Otrzymane wyniki były prawidłowe.
- 1 próbkę żywności pn.: „Sałata masłowa” w kierunku azotany. Otrzymane wyniki były prawidłowe.
- 1 próbkę żywności pn.: „Kapusta głowiasta”.
- 1 próbkę „Por” w kierunku pozostałości pestycydów. Otrzymane wyniki były prawidłowe.

2) Obiekty obrotu żywnością

Obiekty obrotu żywnością to najliczniejsza grupa obiektów branży żywnościowej zarejestrowanych na terenie powiatu głogowskiego. Obejmuje ona zarówno obiekty duże, tj. hiper i supermarkety oraz małe sklepy, kioski spożywcze, hurtownie, obiekty ruchome i tymczasowe (stragany, handel obwoźny), środki transportu żywności i inne obiekty obrotu żywnością sprzedające dodatkowo, w ramach prowadzonej działalności gospodarczej, niewielkie ilości trwałych mikrobiologicznie produktów spożywczych w opakowaniach jednostkowych producentów.

W 2024 roku do grupy obiektów obrotu zakwalifikowano **415** zakładów (w roku 2023 – **619**), w tym:

- 180 sklepów spożywczych (w tym: 25 super i hipermarketów),
- 31 kiosków spożywczych,
- 12 magazynów hurtowych,
- 29 obiektów ruchomych i tymczasowych,
- 40 środków transportu żywności,
- 30 aptek,
- 93 innych obiektów obrotu żywnością.

W roku 2024 w obiektach obrotu skontrolowano:

- **113** sklepów, w tym **20** hiper- i supermarketów,
- **19** kiosków,
- **8** aptek,
- **10** magazynów hurtowych,
- **15** obiektów ruchomych i tymczasowych,
- **4** środki transportu,
- **11** innych obiektów obrotu żywnością.

Klasyfikację sanitarną na arkuszach oceny stanu sanitarnego przeprowadzono w:

- **71** sklepach, w tym: w **12** hiper- i supermarketach. Obiektów niezgodnych z wymaganiami nie stwierdzono.
- **15** kioskach,
- **3** hurtowniach,
- **3** obiektach obiektów ruchomych i tymczasowych
- **2** środkach transportu.

W 2024r. przeprowadzono łącznie **300** kontroli:

- **197** kontroli i rekontroli sklepów spożywczych, w tym: **64** w hiper- i supermarketach,
- **22** kontrole w kioskach,
- **8** kontroli w aptekach, (2 interwencyjne, w tym 3 w ramach systemu RASFF, 6 tematycznych, w tym 1 w ramach poboru prób),
- **30** kontroli w magazynach hurtowych (2 interwencyjne, 20 tematycznych, w tym 12 w ramach poboru prób, 8 kompleksowych, 2 rekontrole, 4 dot. odbioru),
- **21** w obiektach ruchomych i tymczasowych,
- **7** kontroli środków transportu,
- **15** kontroli w innych obiektach obrotu (w tym 5 interwencyjnych, 8 tematycznych, w tym 5 w ramach poboru prób, 2 dot. odbioru).

Najwięcej kontroli interwencyjnych przeprowadzono w sklepach spożywczych, tj.: **34** kontrole w związku z:

- otrzymanymi pismami dotyczącymi powiadomień w ramach systemu RASFF (17 kontroli) oraz 3 kontrole w związku z otrzymanymi wynikami badań pobranych próbek i przygotowywaniem projektu powiadomienia w ramach systemu RASFF;
- pismem z dnia 08.01.2024r. PLW w Olsztynie dot. stwierdzenia ptasiej grypy w mięsie drobiowym pozyskanym z indyków – 1 kontrola;
- sygnałami klientów (13 kontroli dot.: wprowadzania do obrotu środków spożywczych o niewłaściwej jakości zdrowotnej, nieprzestrzegania zasad higieny przez personel zakładu, niewłaściwe przechowywanie środków spożywczych, niewłaściwy stan sanitarno-higieniczny zakładu i jego otoczenia).

Wszystkie interwencje zostały załatwione terminowo.

Zastrzeżenia budził stan sanitarny części kontrolowanych zakładów. Stwierdzane w opisywanym okresie sprawozdawczym niezgodności dotyczyły:

- złego stanu sanitarno-technicznego urządzeń i sprzętów,
- braku zapewnienia czystości i porządku,
- braku do wglądu systematycznych i udokumentowanych zapisów wynikających z opracowanych w zakładzie instrukcji GHP/GMP i systemu HACCP,

- wprowadzania do obrotu środków spożywczych po upływie daty minimalnej trwałości i pozbawionych znakowania,
- braku ciepłej i zimnej wody w dwóch obiektach ruchomych,
- przechowywania środków spożywczych niezgodnie z wymaganiami producenta - poza urządzeniem chłodniczym w temperaturze otoczenia,

W opisywanym okresie sprawozdawczym wystawiono na właścicieli/pracowników:

- sklepów **28** mandatów karnych na sumę **7050,00 zł** (w tym 5 na 1450 zł. w hiper- i supermarketach),
- kiosków **3** mandaty karne na sumę **700,00 zł**,
- obiektów ruchomych i tymczasowych **3** mandaty karne na kwotę **1200,00 zł**.

W związku z naruszeniem wymagań higienicznych i zdrowotnych prowadzono postępowania administracyjne, w wyniku których wydano ogółem **41** decyzji :

a) **38** decyzji w sklepach , w tym:

- 25 decyzji nakazujących związanych z naruszeniem wymagań prawa żywnościowego, dotyczące:
 - złego stanu technicznego pomieszczeń i urządzeń,
 - braku weryfikacji zakładowej dokumentacji kontroli wewnętrznej z zakresu zasad GHP/GMP oraz systemu HACCP,
 - 5 decyzji zmieniających termin wykonania obowiązków nałożonych decyzją nakazującą,
 - 2 decyzje umarzające,
 - 6 decyzji wygaśnięcia;
- b) **3** decyzje w kioskach w tym:
- 1 decyzję nakazującą,
 - 2 decyzje zmieniające termin wykonania obowiązków nałożonych decyzją nakazującą.

Ponadto w obiektach obrotu wydano:

- **39** decyzji zatwierdzenia,
- **11** zmieniających zatwierdzenie warunkowe,
- **78** decyzji wykreślenia.

Do badań laboratoryjnych w obiektach obrotu łącznie pobrano **151** próbek :

a) w sklepach spożywczych pobrano w sumie **131** próbek:

- w super- i hipermarketach: **115** próbek, w tym **1** **kwestionowana**, ze względu na stwierdzenie obecności białka soi, w próbce pn. „Roślinny gyros na bazie białka grochu, pieczony” podczas gdy na etykiecie produktu podano informację: „bez soi”, ponadto soja nie została wymieniona na opakowaniu jako składnik środka spożywczego. W związku z powyższym podjęto działania w ramach systemu RASFF,
 - w sklepach **16** próbek,
- b) w aptekach **2** próbki suplementów diety w kierunku zawartości witamin i składników mineralnych,
- c) w magazynach hurtowych pobrano w sumie **13** próbek, w tym **1** próbka kwestionowana, ze względu na stwierdzenie przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu pestycydu: dimetoatu w produkcie pn.: „Rzodkiewka”. W związku z powyższym podjęto działania w ramach systemu RASFF.

d) w innych obiektach obrotu żywnością do badań laboratoryjnych pobrano

w sumie **5 próbek**, w kierunku zanieczyszczeń chemicznych i oceny znakowania.

3) Obiekty żywienia zbiorowego

W roku sprawozdawczym sprawowano nadzór sanitarny nad **268** zakładami żywienia zbiorowego (w 2023r.- 263), w tym:

- **170** zakładami żywienia zbiorowego otwartego,
- **98** zakładami żywienia zbiorowego zamkniętego.

Zakłady żywienia zbiorowego otwartego

W porównaniu do roku ubiegłego, liczba zakładów żywienia zbiorowego otwartego uległa zwiększeniu o 10 zakładów.

W ciągu roku skontrolowano **131** zakładów, co stanowi 77 % zakładów znajdujących się w ewidencji. Oceną stanu sanitarnego według jednolitych kryteriów urzędowej kontroli żywności objęto **106** zakładów (w roku 2023 - 79).

W tej grupie obiektów przeprowadzono łącznie **177** kontroli sanitarnych, w tym **9** kontroli interwencyjnych.

W roku sprawozdawczym do PSSE w Głogowie wpłynęło **5** wniosków o interwencję. Składane przez konsumentów wnioski dotyczyły:

- złego stanu sanitarnego toalet zakładów,
- niewłaściwych warunków higienicznych podczas produkcji i serowania potraw,
- niewłaściwej higieny osobistej personelu i niewłaściwej jakości wyrobu gotowego,
- uciążliwego hałasu i niewłaściwie działającej wentylacji,
- nieprawidłowej gospodarki odpadami i obecności szkodników.

W 2 przypadkach wnioski uznano za zasadne. Na jednego przedsiębiorcę nałożono mandat karny w wysokości 200,00 zł. W stosunku do drugiego przedsiębiorcy toczy się postępowanie w sprawie wydania decyzji dot. zapewnienia skutecznej wentylacji. Pozostałe wnioski były niezasadne.

Ponadto jedna kontrola interwencyjna w związku z pismem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Polkowicach dot. niewłaściwych warunków transportu wyrobów gotowych nie wykazała ww. nieprawidłowości.

W okresie sprawozdawczym w **14** zakładach żywienia zbiorowego otwartego, w tym w **8** zakładach małej gastronomii i **1** zakładzie małej gastronomii w obiekcie ruchomym i tymczasowym w trakcie przeprowadzanych kontroli sanitarnych sprawdzano zawartość związków polarnych w tłuszczach smażalniczych, przy użyciu testera jakości oleju spożywczego „testo 270”. Jakość tłuszczu nie budziła zastrzeżeń.

W czasie kontroli kompleksowych sprawdzano czy podmioty działające na rynku spożywczym na wszystkich etapach produkcji, przetwarzania i dystrybucji w przedsiębiorstwach będących pod ich kontrolą zapewniają zgodność tej żywności lub pasz z wymogami prawa żywnościowego w zakresie identyfikowalności.

Ponadto stwierdzono, że w skontrolowanych zakładach przestrzegany jest zakaz palenia tytoniu i wyrobów tytoniowych w pomieszczeniach produkcyjnych, magazynowych oraz w sali konsumpcyjnej. Informacje o zakazie palenia znajdują się w widocznych miejscach.

W okresie sprawozdawczym za stwierdzone w czasie czynności kontrolnych nieprawidłowości nałożono łącznie **22** mandaty karne na sumę **6600,00 zł.**, w tym **7** mandatów na sumę **1800,00 zł** dotyczyło grupy zakładów małej gastronomii.

Mandaty karne nakładano m.in. za:

- nieprawidłowy stan sanitarny pomieszczeń, urządzeń i sprzętów,
- brak dostępu zlewozmywaka w pomieszczeniu obieralni warzyw,
- brak dostępu do zlewozmywaka w kuchni oraz do umywalki do mycia rąk,
- brak przy umywalkach mydła oraz ręczników jednorazowego użytku do higienicznego osuszania rąk,
- nieprawidłowe przechowywanie sprzętu kuchennego/podręcznego, tj. na podłodze; w pomieszczeniu obróbki wstępnej warzyw,
- brak segregacji asortymentowej w urządzeniach chłodniczych (wyroby gotowe przechowywano z brudnymi warzywami, owocami, opakowaniami transportowymi),
- przechowywanie środków spożywczych, tj. bezpośrednio na posadzce; gotowe sosy do pizzy przechowywano w pomieszczeniu obróbki warzyw,
- brak do wglądu aktualnego wyniku badania wody, wynikającego z częstotliwości określonej w dokumentacji,
- przechowywanie zbędnego sprzętu w pomieszczeniach produkcyjnych oraz w toalecie dla personelu,
- samowolne zamrożenie przez personel środków spożywczych zakupionych jako produkty chłodzone,
- przechowywanie środków spożywczych po upływie daty minimalnej trwałości/daty przydatności do spożycia
- nie stosowanie w praktyce zasad GHP/GMP i systemu HACCP, w tym brak zapisów z czynności wynikających z opracowanej dokumentacji,
- brak do wglądu aktualnych orzeczeń lekarskich do celów sanitarno-epidemiologicznych,
- brak odzieży ochronnej personelu,
- niewłaściwe przechowywanie odzieży wierzchniej i ochronnej personelu,
- brak udokumentowanej jakości zdrowotnej produkowanych w zakładzie wyrobów gotowych.

W zakładach żywienia zbiorowego otwartego wydano ogółem **106** decyzji administracyjnych merytorycznych, w tym:

- a) **25** decyzji związanych z naruszeniem wymagań prawa żywnościowego, tj. decyzji nakazujących, które dotyczyły:
 - poprawy stanu technicznego pomieszczeń i urządzeń,
 - opracowania procedury określającej częstotliwość i zakres badania wyrobu gotowego nietrwałego mikrobiologicznie w ramach weryfikacji systemu HACCP oraz przedstawienia wyniku badania laboratoryjnego produktu gotowego,
 - doposażenia urządzeń chłodniczych w termometry,
 - zapewnienia prawidłowego znakowania produkowanych w zakładzie wyrobów gotowych bez opakowania lub pakowanych na życzenie konsumenta, w zakresie podania wykazu składników oraz składników powodujących alergie lub reakcje nietolerancji, używanych do produkcji wyrobów gotowych,
- b) **31** decyzji zatwierdzających (w tym 1 dotycząca zatwierdzenia środka transportu),
- c) **4** decyzje zmieniające zatwierdzenie,
- d) **2** decyzje wygaśnięcia,
- e) **2** decyzje zmieniające termin wykonania obowiązków wynikających z pierwotnej decyzji,
- f) **2** decyzje umarzające,
- g) **2** decyzje zatwierdzenia warunkowego,

h) 38 decyzji wykreślenia z „Rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej”.

Właściciele kontrolowanych zakładów usuwali na bieżąco stwierdzone w czasie kontroli nieprawidłowości oraz w ustalonym terminie obowiązki zawarte w wydanych decyzjach.

W 2024r. zatwierdzono 25 zakładów żywienia zbiorowego otwartego, w tym 8 zakładów małej gastronomii oraz 6 zakładów małej gastronomii w zakładach ruchomych i tymczasowych. Ponadto, 6 decyzji dotyczyło zatwierdzenia środków transportu w zakładach istniejących.

W roku sprawozdawczym nie składano wniosków do Dolnośląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego we Wrocławiu o nałożenie kar pieniężnych.

W okresie sprawozdawczym, w zakładach żywienia zbiorowego otwartego nie pobierano próbek żywności w ramach urzędowej kontroli.

Zakłady małej gastronomii

W powiecie głogowskim w 2024r. pod nadzorem Państwowej Inspekcji Sanitarnej znajdowało się łącznie 69 zakładów w tym 42 zakłady małej gastronomii (68 – w 2023r.) oraz 27 zakładów małej gastronomii zlokalizowanych w zakładach ruchomych i tymczasowych (w roku 2023r., brak było zakładów w grupie zakładów małej gastronomii w zakładach tymczasowych i ruchomych).

W roku sprawozdawczym zatwierdzono 8 nowych zakładów.

W tej grupie obiektów skontrolowano 39 zakładów, w tym 33 zakłady poddano ocenie na podstawie arkusza oceny stanu sanitarnego i uznano je za zgodne z wymaganiami.

W 2024r. przeprowadzono łącznie 53 kontrole zakładów małej gastronomii.

W okresie sprawozdawczym wydano 46 decyzji administracyjnych merytorycznych, w tym:

- 6 decyzji nakazujących, które dotyczyły poprawy stanu technicznego pomieszczeń zakładu i jego wyposażenia,
- 9 decyzji zatwierdzenia,
- 1 decyzję zatwierdzenia warunkowego,
- 2 decyzje zmieniające zatwierdzenie,
- 1 decyzję wygaśnięcia,
- 27 decyzji wykreślenia z „Rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej”.

Za stwierdzone w czasie kontroli nieprawidłowości, tj.:

- zły stan sanitarny pomieszczeń i wyposażenia,
- przechowywanie środków spożywczych w jednym urządzeniu mroźniczym wraz z odpadami kat. 3,
- brak do wglądu aktualnych orzeczeń lekarskich do celów sanitarno-epidemiologicznych,
- brak do wglądu aktualnego wyniku badania wody, wynikającego z częstotliwości określonej w procedurze badania wody,
- nie stosowanie w praktyce zasad GHP/GMP i systemu HACCP, w tym brak zapisów z czynności wynikających z opracowanej dokumentacji,
- niewłaściwe przechowywanie odzieży wierzchniej i ochronnej personelu (brak segregacji),

- brak segregacji asortymentowej w urządzeniu chłodniczym, w tej grupie obiektów nałożono 7 mandatów karnych na kwotę **1800,00zł**.

Zakłady żywienia zbiorowego zamkniętego

W roku 2024 pod nadzorem sanitarnym sekcji znajdowało się 98 zakładów żywienia zbiorowego zamkniętego. 95 zakładów zewidencjonowanych w tej grupie zostało skontrolowanych. Na podstawie arkusza oceny stanu sanitarnego oceniono 89 zakładów, obiektów niezgodnych nie stwierdzono. Na podstawie arkusza oceny zakładu wszystkie zakłady uznano za zakłady ryzyka średniego.

Ponadto nadzorem sanitarnym objęto 5 nowych zakładów:

- 1 stołówkę w żłobku, do której posiłki dostarczane są w ramach cateringu,
- 2 stołówki w przedszkolu, w systemie cateringowym,
- 1 wydawalnię w Hospicjum.

W jednym zakładzie przeprowadzono kontrole na wniosek strony w związku z rozszerzeniem działalności zakładu.

Podczas kontroli sprawdzano, czy podmioty działające na rynku spożywczym na wszystkich etapach produkcji, przetwarzania i wydawania posiłków zapewniają zgodność z wymogami prawa żywnościowego oraz oceniano dokumentację w zakresie identyfikowalności. We wszystkich zakładach stwierdzono wysoki stopień wdrożenia zasad GHP/GMP oraz systemu HACCP.

W tej grupie obiektów przeprowadzono łącznie 118 kontroli sanitarnych (w 2023r. – 126), w tym 2 kontrole interwencyjne.

W okresie sprawozdawczym wydano 34 (w 2023r. – 31) decyzje administracyjne merytoryczne:

- a) w tym 18 związanych z naruszeniem wymagań prawa żywnościowego, (w 2023r.- 15), tj.:
 - 10 decyzji nakazujących, dotyczących:
 - poprawy stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń i urządzeń,
 - udokumentowania spełnienia kryteriów bezpieczeństwa żywności wyprodukowanej w zakładzie, w ciągu całego okresu przydatności do spożycia produktów, podczas ich dystrybucji, przechowywania i stosowania.
 - zapewnienia prawidłowego znakowania wyrobów gotowych produkowanych w zakładzie,
 - uzupełnienia i weryfikacji dokumentacji GHP/GMP i systemu HACCP.
 - 5 decyzji przedłużających termin realizacji obowiązków wynikających z wcześniej wydanych decyzji,
 - 2 decyzje wygaśnięcia,
 - 1 decyzję umarzającą wszczęte postępowanie administracyjne,
- b) 6 decyzji zatwierdzających zakład, w tym 2 środków transportu przynależnych do zakładu,
- c) 1 decyzję zmieniającą zatwierdzenie,
- d) 9 decyzji wykreślenia zakładów z rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

W roku 2024 przeprowadzono 15 kontroli sprawdzających w wyniku których wyegzekwowano:

- poprawę stanu technicznego zakładów,
- zapewnienie prawidłowego znakowania wyrobów gotowych produkowanych w zakładzie,
- udokumentowanie wynikami badań przechowalniczych właściwej jakości zdrowotnej wyrobu gotowego ciągu całego okresu przydatności do spożycia produktów,
- uzupełnienie i weryfikację dokumentacji GHP/GMP i systemu HACCP.

Za stwierdzone w czasie kontroli nieprawidłowości, tj.:

- zły stan sanitarny pomieszczeń zakładu,
 - wprowadzanie do obrotu handlowego środków spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia oraz pozbawionych oznakowania,
 - brak odzieży ochronnej pracowników,
- nałożono **3 mandaty karne na kwotę 800,00zł.**

Ocena sposobu żywienia

W roku 2024 badaniami teoretycznymi sposobu żywienia w zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego objęto 2 obiekty prowadzące działalność w zakresie pełnej produkcji potraw od surowca do gotowego wyrobu, tj.:

- 1 przedszkole,
- 1 szkołę.

Teoretyczną ocenę sposobu żywienia przeprowadzono na podstawie jadłospisów dekadowych i raportów żywienia podających ilość zużytych produktów spożywczych, zawartość energii i wybranych składników odżywczych korzystając z programu komputerowego WIKT 4.2.000, w którym bazę danych stanowią dane z „Tabel składu i wartości odżywczej produktów i potraw”, a zalecane normy żywienia (zalecane spożycie) opracowane są pod redakcją naukową prof. dr hab. med. Mirosława Jarosza (IŻŻ 2020).

Porównano zawartość składników odżywczych w wydawanych posiłkach do zaleceń Instytutu Żywności i Żywienia w Warszawie dla 75% racji pokarmowej średnioważonej grupy dzieci w wieku od 4 do 6 lat, o masie ciała 19 kg, przy założeniu umiarkowanej aktywności fizycznej oraz dla 18% racji pokarmowej średnioważonej grupy dzieci w wieku od 10 do 12 lat, o masie ciała 38 kg, przy założeniu umiarkowanej aktywności fizycznej. W analizowanym okresie żywienie dzieci uczęszczających do:

- przedszkola było niezgodne z aktualnymi zaleceniami racjonalnego żywienia z powodu **zaniżonej wartości energetycznej oraz zaniżonej wartości odżywczej z powodu niedoboru żelaza oraz wapnia** w wydawanych potrawach i napojach, nie mniej jednak w analizowanej dekadzie zaplanowano odpowiednie ilości owoców i warzyw, będących źródłem witaminy C. Z przeprowadzonej analizy wynika, że zaplanowano posiłki o wartości odżywczej odbiegającej od zalecanych norm z uwagi na niedobory żelaza oraz wapnia, co związane było ze zbyt niskim spożyciem pełnoziarnistego pieczywa, serów twarogowych i podpuszczkowych, napojów mlecznych fermentowanych, kasz, ryb;
- szkoły było niezgodne z wymaganiami racjonalnego żywienia z powodu **podwyższonego procentowego udziału energii z tłuszczu oraz zaniżonej wartości odżywczej z powodu niedoboru wapnia** w wydawanych potrawach i napojach. Nie mniej jednak w analizowanej dekadzie zaplanowano odpowiednie ilości produktów będących źródłem żelaza oraz owoców i warzyw, będących źródłem żelaza i witaminy C. Z przeprowadzonej analizy wynika, że zaplanowano posiłki o wartości odżywczej

odbiegającej od zalecanych norm z uwagi na **niedobory wapnia**, co związane było ze zbyt niskim spożyciem mleka i przetworów mlecznych.

Żywnienie zbiorowe zamknięte jest szczególnie istotnym elementem podstawowej formy wyżywienia dla określonych środowisk m.in. dzieci w szkołach i przedszkolach. Zasady racjonalnego żywienia oraz zalecane racje pokarmowe dla różnych grup ludności opracowują (zgodnie z kompetencjami i aktualnym stanem wiedzy) oraz publikują jednostki badawczo-rozwojowe podległe i nadzorowane przez Ministra Zdrowia, w tym głównie Instytut Żywności i Żywienia.

Ponadto zgodnie z zaleceniami Instytutu Żywnienia i Żywności oraz rozporządzeniem Ministra Zdrowia w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach, oceniono jadłospisy w:

- 25 stołówkach szkolnych, w tym w 9 zakładach, w których obiady przygotowywane są w systemie cateringowym,
- 37 stołówkach przedszkolnych, w tym w 14 zakładach, w których posiłki przygotowywane są w systemie cateringowym,
- 1 stołówce w bursach i internatach,
- 1 stołówce Zakładu Poprawczego i Schroniska dla Nieletnich.

Większość jadłospisów była skonstruowana w prawidłowy sposób w zakresie:

- stosowania dodatków owoców, warzyw, źródła pełnowartościowego białka,
- urozmaicenia pod względem zastosowanych technik kulinarnych,
- atrakcyjności pod względem barw, smaków i konsystencji,
- uwzględnienia potrawy z ryb co najmniej raz w tygodniu,
- uwzględnienia porcji produktów zbożowych w posiłkach.

Osobom zajmującym się układaniem jadłospisów udzielano instruktażu dot. zasad żywienia dzieci i młodzieży.

W ocenianych jadłospisach zalecano, by podjąć kroki zmierzające do:

- zwiększenia udziału różnego rodzaju kasz wśród proponowanych produktów zbożowych,
- zwiększenia udziału roślin strączkowych,
- włączenie do diety (jako dodatek do surówek, sałatek i panerek) orzechów, nasion roślin oleistych (np. nasiona słonecznika, pestki dyni, sezam, siemę lniane), które są źródłem witamin, składników mineralnych i zdrowego oleju roślinnego, zawierającego nienasycone kwasy tłuszczowe.

Dokonano również oceny jakościowej żywienia pacjentów szpitala na podstawie jadłospisu dla diety ogólnej z wykorzystaniem „Arkusza oceny dekadowej jadłospisu”. Sposób żywienia oceniono jako prawidłowy.

Jakość zdrowotna żywności

W 2024 pracownicy Sekcji BŻiŻ Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Głogowie pobrali do badań **182** próbki w ramach nadzoru, w tym: 167 próbek żywności, 10 próbek suplementów diety, 1 próbkę z grupy substancje dodatkowe, rozpuszczalniki ekstrakcyjne i aromaty oraz 4 próbki materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością.

Pracownicy Sekcji BŻiŻ Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Głogowie przeprowadzili **ocenę znakowania 178** pobranych produktów: żywnościowych, żywności

dla określonych grup, suplementów diety, materiałów do kontaktu z żywnością. Nieprawidłowości stwierdzono w **1 próbce**, tj.: w produkcie pn. „Roślinny gyros na bazie białka grochu, pieczony” ze względu na stwierdzenie zawartości białka soi (wynik $3,32 \pm 0,65$ mg/kg), podczas gdy na etykiecie produktu podano informację: „bez soi”, ponadto soja nie została wymieniona na opakowaniu jako składnik środka spożywczego. Ocenie znakowania nie poddano 4 próbek: z grupy: „Warzywa, w tym strączkowe”, pobranych bezpośrednio z produkcji pierwotnej. Wszystkie ww. próbki niepoddane ocenie znakowania zostały pobrane do badań bezpośrednio z produkcji pierwotnej.

Ze wszystkich pobranych w 2024r. próbek do badań laboratoryjnych – w **1 próbce** stwierdzono przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu badanego parametru, tj.: w próbce pn. „Rzodkiewka” odmiana CEZAR pobranej w magazynie hurtowym i zbadanej w kierunku pozostałości pestycydów, stwierdzono przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu pestycydu: dimetoatu - uzyskany wynik był niezgodny z wymaganiami *Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 396/2005 z dnia 23 lutego 2005r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych poziomów pozostałości pestycydów w żywności i paszy pochodzenia roślinnego i zwierzęcego oraz na ich powierzchni, zmieniające dyrektywę Rady 91/414/EWG (Dz.U. UE. L. z 2005r. Nr 70 str.1, z późn.zm.)*.

Ponadto w 2 próbkach pobranych do badań, stwierdzono wysoką zawartość badanych parametrów, jednakże z uwagi na brak NDP wymagań dla badanych parametrów, próbki nie były kwestionowane, tj.:

- W próbce pn. Bobo Vita „Bukiet warzyw z kurczakiem” po 8 miesiącu, pobranej w supermarkecie Kaufland do badań w kierunku oznaczenia zawartości furanu, 2 metylofuranu, 3-metylofuranu w wyniku badań stwierdzono wysoką zawartość furanu (uzyskany wynik: $76,3 \pm 15,3$ µg/kg).
- W produkcie pn. Kraina Mięś „Tatar wołowy. Wołowy surowy wyrób mięsny gotowy do spożycia” pobrany w supermarkecie do badań w kierunku mikrobiologicznym stwierdzono w 2 z 5 próbek zbadanych: przypuszczalne wykrycie STEC w 25g.

W ww. przypadkach podjęto odpowiednie działania, m.in. poinformowano producenta/dystrybutora o wynikach badań.

RASFF

W ramach Systemu Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach – RASFF przesłano 26 powiadomień o niebezpiecznych produktach żywnościowych oraz materiałach i wyrobach przeznaczonych do kontaktu z żywnością, w tym *5 powiadomień alarmowych, 9 powiadomień informacyjnych, 5 powiadomień w celu podjęcia działań; 3 powiadomienia o niezgodności, 2 zgłoszenia informacyjne: jedno przesłane przez PLW w Grodzisku Wielkopolskimi, drugie przesłane przez PLW w Olsztynie oraz 2 powiadomienia informacyjne w celu zwrócenia uwagi w związku z poborem próbek do badań*. Przeprowadzono łącznie 45 kontroli, natomiast w ramach prowadzonego postępowania wyjaśniającego sporządzono 2 adnotacje służbowe.

Powiadomienia obejmowały:

a) 5 powiadomień alarmowych obejmujących produkty, w których stwierdzono:

- obecność bakterii *Listeria Monocytogenes* w produkcie pn. „Bebilon Profutura 2 mleko następne po 6 miesiącu”;
- przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu sumy zawartości morfiny i 0,2 zawartości kodeiny na poziomie 208 ± 62 mg/kg w produkcie pn. „Mak niebieski 200g”, kraj pochodzenia : Czechy;

- przekroczenie aflatoksyny B1 na poziomie $21,62 \pm 3,46 \mu\text{g/kg}$ oraz sumy aflatoksyn B1, B2, G1, G2 na poziomie $26,35 \pm 4,6 \mu\text{g/kg}$ w produkcie „Figi suszone”, kraj pochodzenia: Grecja;
 - obecność bakterii *Salmonella umbilo* w 25 g w produkcie pn. „Rukola pochodząca z Włoch”;
 - przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu alkaloidów pirolizydynowych ($541 \pm 189 \mu\text{g/kg}$) w produkcie pn. „Herbapol Herbatka fix rumiankowo-koperkowa”;
- b) 9 powiadomień informacyjnych, obejmujących produkty, w których stwierdzono:**
- obecność bakterii *Salmonella spp.* w produkcie pn. „Kebab surowy z mięsa drobiowego mrożony”, marki: Bafra Kebab oraz w produkcie pn.: „Kebab z mięsa drobiowo-wołowego” Izmir Kebab”;
 - obecność bakterii *Salmonella* Infantis w 25g w 3 próbkach oraz obecność pałeczek z rodzaju *Salmonella* Enteritidis w 25g w 2 próbkach produktu tj. „Kebab z udek kurczaka”. Produkt głęboko mrożony pochodzący z Polski;
 - obecność *Listerii monocytogenes* w 25g w produkcie pn. „Śledzie z porem 3000g”;
 - migrację ołowiu na poziomie $> 8,0 \text{ mg/wyrób}$ oraz migracji kadmu na poziomie $> 0,8 \text{ mg/wyrób}$ z produktu pn. Komplet 2 kubków termicznych z wzorem ziół z serii PETER marki ALLESKEN, 390 ml;
 - zanieczyszczenie fragmentami metalu w suplemencie diety pn. „Propolis Forte, 30 tabletek o smaku pomarańczowym”;
 - przekroczenie NDP pestycydu procymidonu ($0,15 \pm 0,075 \text{ mg/kg}$) w produkcie pn. „Soczewica czerwona luzem”, kraj pochodzenia: Kanada;
 - obecność ditlenku tytanu (E 171) w barwnikach spożywczych marki FOOD COLOURS (w postaci proszku, płynu, sprayu i żelu) pochodzących z Polski;
 - przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu sumy alkaloidów pirolizydynowych ($1914 \pm 670 \mu\text{g/kg}$) w produkcie pn. „Kmin rzymski”;
 - obecność ciała obcego w żywności specjalnego przeznaczenia medycznego pn. Suplement białka BEBILON do postępowania dietetycznego u niemowląt przedwcześnie urodzonych ze skrajnie małą masą ciała $< 1000\text{g}$, wyprodukowanego przez Nutricia Polska;
- c) 5 powiadomień w celu podjęcia działań dotyczących:**
- stwierdzenia przekroczenia NDP kadmu ($0,298 \pm 0,072 \text{ mg/kg}$) w produkcie pn.: „Soczysty krokosz balwierski 500g”;
 - stwierdzenia niedeklarowanego składnika alergennego, tj. białka soi w produkcie pn.: „Mąka z ciecioriki 1kg, Melvit”;
 - stwierdzenia obecności glutenu ($39,7 \text{ mg/kg}$) w produkcie pn. „Płatki owsiane bezglutenowe RADIX-BIS”;
 - stwierdzenia bakterii *Listeria monocytogenes* w próbce produktu pn. „Bebilon Profutura 2 Mleko następne po 6 miesiącu”;
 - przekroczenia NDP ochratoksyny A ($5,4 \pm 1,2 \mu\text{g/kg}$) w mące żytniej razowej typ 2000.
- d) 3 powiadomienia o niezgodności dotyczące:**
- wykrycia niedozwolonego genetycznie zmodyfikowanego Inu FP967 w siemieniu lnianym;
 - stwierdzenia przekroczenia NDP chloranu w bobie mrożonym, kraj pochodzenia: Belgia;
 - stwierdzenia zmiany cech organoleptycznych (smaku) w czajniku elektrycznym (Wasserkocher WK 3462 marki Clatronic).
- e) 2 powiadomienia informacyjne w celu zwrócenia uwagi, w związku z pobranymi próbkami do badań laboratoryjnych, w których stwierdzono:**

- przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu pozostałości pestycydu dimetoatu (wynik $0,052 \pm 0,026$ mg/kg) w produkcie pn. „Rzodkiewka”;
- zawartość białka soi na poziomie: $3,32 \pm 0,65$ mg/kg w produkcie pn.: „Roślinny gyros na bazie białka grochu, pieczony”, podczas gdy na etykiecie produktu podano informację: „bez soi”, ponadto soja nie została wymieniona na opakowaniu jako składnik środka spożywczego;

f) 2 zgłoszenia informacyjne które dotyczyły:

- stwierdzenia obecności *Listerii monocytogens* w surowym wyrobie mięsnym „Kiełbasa surowa metka cebulowa”, przesłanym przez PLW w Grodzisku Wlkp.;
- stwierdzenia obecności materiału genetycznego wirusa grypy ptaków H5N1 w mięsie z indyka, przesłanym przez od PLW w Olsztynie.

Ponadto **1 kontrolę** przeprowadzono w związku z pismem PPIS w Krakowie dot. decyzji administracyjnej z rygorem natychmiastowej wykonalności, nakazującej wstrzymanie wprowadzania do obrotu oraz wycofanie z obrotu produktu pn.: MELATONIA DOBRANOC, MELATONINA DOBRANOC 30 tabletek nie spełniającego wymagań dla suplementów diety.

Przeprowadzone działania kontrole w niektórych przypadkach potwierdziły, że kwestionowane produkty znajdowały się jeszcze w obrocie handlowym. W większości przypadków zakłady były poinformowane przez centra dystrybucyjne o konieczności wycofania kwestionowanych produktów przed dniem kontroli. Wszystkie produkty zostały wycofane z obrotu handlowego do producenta lub dystrybutora. Monitorowano proces zabezpieczenia i wycofania partii produktów uznanych za niebezpieczne. Sprawdzano działania podjęte przez podmioty gospodarcze. w tym zakresie, kładąc szczególny nacisk na sporządzanie list dystrybucyjnych będących podstawą procesu wycofania z rynku produktów niezgodnych.

W roku 2024r. nie prowadzono działań w ramach systemu RAPEX.

Wnioski o interwencje

W roku 2024 Sekcja Bezpieczeństwa Żywności i Żywienia odnotowała **21** wniosków o interwencję dot. :

- niewłaściwej jakości ryb (w tym karpia świeżego) sprzedawanych w hipermarkecie. Przeprowadzona kontrola interwencyjna nie potwierdziła zgłoszonych nieprawidłowości;
- sprzedaży środków spożywczych po upływie daty minimalnej trwałości i terminu przydatności do spożycia w supermarkecie. Przeprowadzona kontrola interwencyjna potwierdziła ww. nieprawidłowości. Osoby odpowiedzialne ukarano mandatem karnym w **wysokości 100zł**;
- niewłaściwej higieny personelu oraz podejrzenia złej jakości wyrobu gotowego, w którym stwierdzono obecność skorupki jaj w zakładzie żywienia zbiorowego otwartego. Przeprowadzona kontrola interwencyjna nie potwierdziła zgłoszonych nieprawidłowości;
- niewłaściwej jakości napoju owocowego zakupionego w sklepie spożywczym. Przeprowadzona kontrola interwencyjna nie potwierdziła zgłoszonych nieprawidłowości;
- czystości i porządku wokół sklepu spożywczego. W wyniku przeprowadzonej kontroli interwencyjnej nie stwierdzono nieprawidłowości;
- niewłaściwej jakości borówek w supermarkecie. Przeprowadzona kontrola interwencyjna nie potwierdziła zgłoszonych nieprawidłowości;

- hałasu oraz zapachu gotowanych potraw wydobywających się z pomieszczenia kuchni zakładu żywienia zbiorowego otwartego (**pisemny imienny wniosek o interwencję**). Przeprowadzona kontrola interwencyjna nie potwierdziła ww. nieprawidłowości, natomiast z uwagi na brak mechanicznej wentylacji wywiewnej wszczęto postępowanie administracyjne - wydano decyzję nakazującą i płatniczą;
- anonimowego wniosku o interwencję dot. kupowaniem przeterminowanych produktów spożywczych przez pracownika zajmującego się zaopatrzeniem w zakładzie żywienia zbiorowego zamkniętego. Przeprowadzona kontrola interwencyjna nie potwierdziła zgłoszonych nieprawidłowości;
- niewłaściwych warunków higieniczno – sanitarnych oraz wprowadzania do obrotu wyrobów swojskich niewiadomego pochodzenia w sklepie spożywczym (**pisemny imienny wniosek o interwencję**). Przeprowadzona kontrola interwencyjna potwierdziła nieprawidłowości dot. niewłaściwych warunków higieniczno – sanitarnych. Osoby odpowiedzialne ukarano mandatem karnym **w wysokości 300zł**;
- niewłaściwych warunków higieniczno – sanitarnych w toaletach dla klientów należących do zakładu żywienia zbiorowego otwartego (**imienny wniosek o interwencję**). Przeprowadzona kontrola interwencyjna nie potwierdziła zgłoszonych nieprawidłowości;
- niewłaściwej jakości winogrona w supermarkecie. Przeprowadzona kontrola interwencyjna nie potwierdziła zgłoszonych nieprawidłowości;
- podejrzenia obecności ciała obcego w produkcie „kielbasa krakowska sucha”. Kontrola interwencyjna przeprowadzona w supermarkecie nie potwierdziła zgłoszonych nieprawidłowości. **Sprawę przekazano do właściwego ze względu na siedzibę producenta ww. kielbasy Powiatowego Lekarza Weterynarii we Wschowie**;
- niewłaściwych warunków higieniczno – sanitarnych w ruchomym punkcie sprzedaży wyrobów wędliniarskich. Przeprowadzona kontrola interwencyjna nie potwierdziła ww. nieprawidłowości;
- prowadzenia działalności w zakresie produkcji domowej bez zarejestrowania. Pracownicy PSSE w Głogowie ustalili, że pod wskazanym adresem mieści się prywatny budynek mieszkalny w którym nie prowadzono ww. działalności. Nie potwierdzono ww. nieprawidłowości;
- niewłaściwej jakości wędlin w sklepie. Przeprowadzona kontrola interwencyjna nie potwierdziła zgłoszonych nieprawidłowości;
- sprzedaży środków spożywczych po upływie daty minimalnej trwałości i terminu przydatności do spożycia w sklepie spożywczym. Przeprowadzona kontrola interwencyjna potwierdziła ww. nieprawidłowości. Osoby odpowiedzialne ukarano mandatem karnym **w wysokości 300zł**;
- niewłaściwych warunków higieniczno – sanitarnych w zakładzie żywienia zbiorowego otwartego. Przeprowadzona kontrola interwencyjna potwierdziła ww. nieprawidłowości. Osoby odpowiedzialne ukarano mandatem karnym **w wysokości 200zł**;
niewłaściwych warunków higieniczno – sanitarnych w supermarkecie na stoisku mięsno-wędliniarskim (**pisemny imienny wniosek o interwencję**). Przeprowadzona kontrola interwencyjna potwierdziła ww. nieprawidłowości. Osoby odpowiedzialne ukarano mandatem karnym **w wysokości 300zł**;
- niewłaściwej jakości wody butelkowanej w supermarkecie. Kontrola interwencyjna przeprowadzona w supermarkecie nie potwierdziła zgłoszonych nieprawidłowości. **Sprawę przekazano do właściwego ze względu na siedzibę producenta ww. wody Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lesznie**;

- podejrzenia wprowadzania do obrotu kanapek i posiłków obiadowych nieprawidłowo oznakowanych w dystrybutorze. Ustalono, że producentem kanapek i posiłków obiadowych jest zakład znajdujący się na terenie powiatu polkowickiego. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Głogowie przekazał sprawę według właściwości **do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Polkowicach;**
- niewłaściwych warunków higienicznych w zakładzie żywienia zbiorowego zamkniętego. Przeprowadzona kontrola potwierdziła ww. nieprawidłowości Osoby odpowiedzialne ukarano mandatem karnym **200,00 zł.**

Na 21 zgłoszonych interwencji 17 było anonimowych, 6 zasadnych, 12 niezasadnych, 3 przekazano wg. właściwości. Za stwierdzone naruszenia wymagań higieniczno-sanitarnych nałożono **6** mandatów karnych na łączną sumę **1400,00 zł.**

Nadzór nad imprezami masowymi

W roku 2024 w związku z „Dniami Głogowa” przeprowadzono 2 kontrole tematyczne w ruchomych punktach sprzedaży, które nie wykazały nieprawidłowości.

4) Miejsca obrotu materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością

W roku sprawozdawczym w rejestrze PPIS w Głogowie znajdowało się 21 miejsc obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością. Skontrolowano 8 sklepów, co stanowi 38,1 % ogółu zarejestrowanych zakładów, w których łącznie przeprowadzono 9 kontroli sanitarnych, w tym 6 planowanych z arkuszem oceny zakładu, 1 interwencyjną w związku z powiadomieniem systemu RASFF oraz 2 tematyczne dotyczące pobrania próbek do badań.

W roku 2024 wydano 1 decyzję wykreślającą obiekt z rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów PIS.

Do badań laboratoryjnych pobrano 2 próbki, w kierunku migracji specyficznej i globalnej. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

III. SEKCJA HIGIENY KOMUNALNEJ

1. Działalność kontrolno-represyjna

1.	Liczba przeprowadzonych kontroli	162
2.	Liczba wydanych decyzji administracyjnych (merytorycznych)	118
3.	Liczba wydanych decyzji administracyjnych (płatniczych)	21
4.	Liczba wydanych postanowień	27
5.	Liczba wystawionych mandatów	0
6.	Kwota mandatów	0

2. Istotne elementy nadzoru mające wpływ na stan bezpieczeństwa sanitarnego powiatu głogowskiego

1) Zaopatrzenie w wodę

Monitoring jakości wody przeznaczonej do spożycia prowadzono zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz.U. z 2017r. poz. 2294). Natomiast nadzór nad jakością wody w pływalniach sprawowano w oparciu o rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz.U. z 2022r. poz. 1230). Wyżej wymienione akta prawne zobowiązują właścicieli/zarządców obiektów do regularnego wykonywania badań wody i przekazywania wyników tych analiz do PPIS w Głogowie. Natomiast Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Głogowie, w oparciu o własne jak i pozyskiwane od zarządców wyniki badań, prowadzi nadzór nad bezpieczeństwem zdrowotnym wody oraz realizacją obowiązków określonych w przepisach.

W roku 2024, w ramach działalności nadzorowej PIS, do analiz laboratoryjnych pobrano 66 próbek wody w tym:

- 23 próby wody do spożycia,
- 20 prób z instalacji ciepłej wody użytkowej,
- 23 próby wody na pływalniach,

Z pobranych wyżej prób zakwestionowano 31, w tym:

- 11 prób wody przeznaczonej do spożycia, z uwagi na:
 - przekroczone parametry fizykochemiczne (żelazo, mangan, mętność, twardość, sól, chloroform, azotyny);
 - przekroczone parametry mikrobiologiczne (bakterie grupy coli, ogólna liczba mikroorganizmów w 22⁰C);
- 10 prób wody basenowej, z uwagi na przekroczone parametry:
 - w niecce kąpielowej (chloroform, gronkowce koagulazo-dodatnie, *Pseudomonas aeruginosa*, ogólna liczba mikroorganizmów w 36±2⁰C, odczyn);
 - w wodzie wprowadzanej do niecki z systemu cyrkulacji (ogólna liczba mikroorganizmów w 36±2⁰C, chloroform i odczyn),
- 10 prób z instalacji ciepłej wody użytkowej (bakterie z rodzaju *Legionella*).

a) woda przeznaczona do spożycia

W oparciu o wyniki badań własnych i przekazywanych przez dostawców wody PPIS w Głogowie, w sytuacjach pogorszenia jakości wody, prowadził postępowanie administracyjne.

W toku prowadzonego postępowania PPIS w Głogowie stwierdził warunkową przydatność wody do spożycia przez ludzi pochodzącą z:

Indywidualnego ujęcia wody w Leśnej Dolinie zaopatrzonego Oberżę w Leśnej Dolinie

W lutym 2024r. zakończono postępowanie administracyjne prowadzone, z uwagi na przekroczenia zawartości manganu w wodzie pobranej w dniu 27.12.2023r. Strona przeprowadziła działania naprawcze, w wyniku których poziom manganu obniżono do wymaganej wartości co zostało potwierdzone prawidłowymi wynikami badania wody. Jednakże wyniki kolejnych badań prób wody wykonanych w maju przez zarządcę ujęcia, wykazały ponadnormatywne stężenie jonu amonowego oraz zwiększoną liczbę mikroorganizmów w 22°C. Wobec powyższego PPIS w Głogowie nakazał, w drodze decyzji, doprowadzić jakość wody do wymagań sanitarnych w terminie do dnia 31.07.2024r. Termin wykonania zaleceń został przedłużony na prośbę strony do dnia 31.08.2024r. Przeprowadzone przez stronę działania naprawcze przywróciły właściwą jakość wody.

Następnie w listopadzie w ramach prowadzonego nadzoru nad jakością wody przedstawiciele PPIS w Głogowie ponownie pobrali próbki wody do badań laboratoryjnych. Wyniki badań wykazały, że z uwagi na ponadnormatywne stężenie trichlorometanu (chloroformu) woda nie odpowiada wymaganiom rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Wobec powyższego PPIS w Głogowie wszczął postępowanie administracyjne i wydał decyzję stwierdzającą warunkową przydatność wody do spożycia z terminem realizacji do 31.12.2024r. oraz komunikat w sprawie zasad bezpiecznego korzystania z wody. Przeprowadzone działania naprawcze zostały potwierdzone prawidłowymi wynikami badania wody.

W minionym roku wystąpiły również przypadki krótkotrwałego pogorszenia jakości wody, ale dzięki natychmiastowo podjętym przez zarządców działaniom naprawczym, w niedługim czasie przywracano odpowiednią jakość wody. W powyższych sytuacjach PPIS w Głogowie prowadził postępowanie administracyjne i wydawał komunikat o warunkowej przydatności wody do spożycia, a po otrzymaniu prawidłowych wyników badań umarzał prowadzoną sprawę. Miało to miejsce w przypadku następujących urzędzeń wodociągowych:

Wodociąg w Pęcławiu

Analiza wyników badań prób wody pobranych w maju ze stacji uzdatniania wody w Pęcławiu, wykazała ponadnormatywną zawartość żelaza. Natomiast na podstawie wyników badań wykonanych we wrześniu stwierdzono obecność bakterii grupy coli w ilości do 10jtk/100ml wody. W obu przypadkach PPIS w Głogowie wszczął postępowanie administracyjne i wydał komunikat o warunkowej przydatności wody do spożycia przez ludzi. Podmiot odpowiedzialny za jakość wody bezzwłocznie wdrożył działania naprawcze, których skuteczność została potwierdzona prawidłowymi wynikami badania wody. Wobec powyższego PPIS w Głogowie umorzył postępowanie administracyjne i wydał komunikat o przydatności wody do spożycia przez ludzi.

Wodociąg w Droglowicach

Na podstawie wyników badań wody pobranych w maju ze stacji uzdatniania wody w Droglowicach stwierdzono przekroczenia wartości parametrycznych takich jak: żelazo, mangan i mętność. Także w tym przypadku strona przeprowadziła skuteczne działania naprawcze i przedłożyła prawidłowe sprawozdania z badania wody. PPIS w Głogowie wydał komunikat o warunkowej przydatności wody do spożycia, a po otrzymaniu pozytywnych wyników badań umorzył wszczęte postępowanie administracyjne stwierdzając przydatność wody do spożycia.

Wodociąg w Kotli

Analiza wyników badań prób wody pobranych we wrześniu z SUW w Kotli, wykazała obecność bakterii grupy coli w ilości poniżej 10 jtk/100ml wody. Wobec powyższego PPIS w Głogowie wszczął postępowanie administracyjne i wydał komunikat o warunkowej przydatności wody do spożycia przez ludzi. Podmiot odpowiedzialny za jakość wody bezzwłocznie wdrożył działania naprawcze, których skuteczność została potwierdzona prawidłowymi wynikami badania wody. Wobec powyższego PPIS w Głogowie umorzył dalsze postępowanie administracyjne i wydał komunikat o przydatności wody do spożycia przez ludzi.

Wodociągi w Kromolinie i Nielubi

W październiku w ramach prowadzonego nadzoru nad jakością wody przedstawiciele PPIS w Głogowie pobrali próbki wody do badań z SUW w Nielubi i Kromolinie. W obu przypadkach wyniki badań wykazały, że woda dostarczana z ww. wodociągów charakteryzuje się zawyżoną twardością. Dlatego też PPIS w Głogowie wszczął postępowanie administracyjne i wydał komunikat o warunkowej przydatności wody do spożycia. Po otrzymaniu od strony prawidłowych wyników badań PPIS w Głogowie stwierdził przydatność wody do spożycia.

Wodociąg w Turowie

W kwietniu 2024r. przedstawiciele PPIS w Głogowie, pobrali próby wody z wodociągu w Turowie. Analiza wyników badań prób wody pobranych z sieci wewnętrznej wodociągu wykazała przekroczenie parametru żelaza i mętności. Również w tym wypadku PPIS w Głogowie wszczął postępowanie administracyjne i wydał komunikat o warunkowej przydatności wody do spożycia przez ludzi. Podjęte przez zarządcę działania naprawcze przywróciły odpowiednią jakość wody, dlatego też PPIS w Głogowie umorzył dalsze postępowanie i wydał komunikat o przydatności wody do spożycia przez ludzi. Natomiast z uwagi na obecność bakterii grupy coli w ilości powyżej 10 jtk/100ml w wodzie pobranej we wrześniu, zarządca wodociągu podjął decyzję o zakończeniu eksploatacji ujęcia i przyłączeniu sieci wodociągowej miejscowości Turów do wodociągu zaopatrującego w wodę mieszkańców Głogowa.

Indywidualne ujęcie wody w Krzekotowie na potrzeby działalności na rynku spożywczym

Analiza wyników badań prób wody pobranych w lutym 2024r. w SUW w Krzekotowie, wykazała przekroczenie stężenia azotynów co skutkowało wszczęciem przez PPIS w Głogowie postępowania administracyjnego. Bezzwłoczne przeprowadzone przez Stronę działania naprawcze obniżyły poziom azotynów do wymaganej wartości, ale ponownie pobrane przez zarządcę próby wody w listopadzie wykazały przekroczenie dopuszczalnej normy pod względem zawartości żelaza. Wobec powyższego PPIS w Głogowie wszczął postępowanie administracyjne. Podmiot odpowiedzialny za jakość wody wdrożył działania naprawcze, których skuteczność została potwierdzona prawidłowymi wynikami badania

wody. Wobec powyższego PPIS w Głogowie umorzył dalsze postępowanie administracyjne.

Indywidualne ujęcie wody w Zaszkowie zaopatrujące Willę Dommed Dom Seniora

Wyniki badań próbek wody pobranych w marcu z Domu Seniora przez przedstawicieli PPIS w Głogowie wykazała, jakość wody z uwagi na ponadnormatywne stężenie sodu nie odpowiada rozporządzeniu Ministra Zdrowia. Wobec powyższego PPIS w Głogowie wszczął postępowanie administracyjne i wydał komunikat o warunkowej przydatności wody do spożycia przez ludzi. Podmiot odpowiedzialny za jakość wody bezzwłocznie wdrożył działania naprawcze, których skuteczność została potwierdzona prawidłowymi wynikami badania wody. Wobec powyższego PPIS w Głogowie umorzył postępowanie administracyjne i wydał komunikat o przydatności wody do spożycia przez ludzi.

b) woda na pływalniach

Wyniki badań próbek wody pobranych w 2024r. z niecek basenowych i ich systemów cyrkulacji w ramach wewnętrznej jak i urzędowej kontroli jakości wody wykazały przekroczenia parametrów, takich jak:

Pływalnia „Chrobry” ul. Rudnowska 17B w Głogowie

- *ogólna liczba mikroorganizmów w $36\pm 2^{\circ}\text{C}$ w wodzie:*
 - wprowadzanej do niecek z systemu cyrkulacji ,
 - w jacuzzi,
 - w brodziku,
 - w niece sportowej,
- *azotany w wodzie:*
 - w brodziku,
 - w niece rekreacyjnej,
 - wprowadzanej do brodzika z systemu cyrkulacji,
- *odczyn w wodzie:*
 - w brodziku,
 - wprowadzanej do brodzika z systemu cyrkulacji,
- *Pseudomonas aeruginosa w wodzie:*
 - wprowadzanej z systemu cyrkulacji do jacuzzi,
 - wprowadzanej z systemu cyrkulacji do niecki sportowej,
 - w brodziku,
 - w jacuzzi.

Zespół basenów Odkrytych

- *chloroform* w brodziku, niece sportowej i rekreacyjnej,
- *suma THM* w niece sportowej.

Aquaspace, ul. Turkusowa 10, Ruszowice

- *ogólna liczba mikroorganizmów w $36\pm 2^{\circ}\text{C}$ zarówno w niece kąpielowej, jak i w wodzie wprowadzanej do niecki z systemu cyrkulacji,*
- *Gronkowce koagulazo-dodatnie* w niece kąpielowej,
- *chloroform i suma THM* zarówno w niece kąpielowej, jak i w wodzie wprowadzanej do niecki z systemu cyrkulacji,
- *mętność* w niece kąpielowej.

Pływalnia przy Szkole Podstawowej nr 12 z Oddziałami Integracyjnymi

- ogólna liczba mikroorganizmów w $36\pm 2^{\circ}\text{C}$ w wodzie wprowadzanej do niecki z systemu cyrkulacji.

Zgodnie z zapisem rozporządzenia w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach zarządcy pływalni przesyłali do PPIS w Głogowie wyniki badań, a w sytuacji pogorszenia jakości wody podejmowali stosowne działania naprawcze powiadamiając jednocześnie PPIS w Głogowie. W przypadku wystąpienia bakterii *Pseudomonas aeruginosa* oraz Gronkowców koagulazo-dodatnich zarządca pływalni w trybie natychmiastowym wyłączał niecki z użytkowania. Skuteczność przeprowadzonych działań potwierdzana była prawidłowymi wynikami badań wody.

c) ciepła woda użytkowa

Nadzór nad jakością wody obejmuje również ciepłą wodę użytkową. Próby do badań pobierane są z obiektów zamieszkania zbiorowego, jak i z natrysków na pływalniach. W 2024r. odnotowano ponadnormatywną ilość bakterii z rodzaju *Legionella* w natryskach następujących obiektów:

Szkoła Podstawowa nr 12 z Oddziałami Integracyjnymi

Wyniki badań prób ciepłej wody pobranych w maju z natrysków w szatni damskiej i męskiej Szkoły Podstawowej nr 12 wykazały, że jakość wody w instalacji ciepłej wody użytkowej natrysków damskich i męskich ze względu na obecność bakterii *Legionella sp.* w ilości powyżej 1000 jtk/100ml wody nie odpowiada wymaganiom rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 07 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. W związku z powyższym PPIS w Głogowie podjął decyzję o nałożeniu obowiązków wyłączenia pryszniców z użytkowania z rygorem natychmiastowej wykonalności. Po przeprowadzonej przez stronę dezynfekcji termicznej instalacji wodnej, woda spełniała wymagania sanitarne. W celu oceny skuteczności ww. działań naprawczych w listopadzie przedstawiciele PPIS w Głogowie ponownie pobraли do badań próbki wody z natrysków damskich i męskich. Po raz kolejny wyniki analiz wskazały na wysokie skażenie bakteriologiczne natrysków męskich oraz średnie skażenie w natryskach damskich. Dlatego też PPIS w Głogowie ponownie nakazał natychmiastowe wyłączenie z użytkowania pryszniców męskich, a w przypadku natrysków damskich wydał decyzję na podjęcie działań naprawczych obejmujących czyszczenie i dezynfekcję termiczną i przedstawienie prawidłowych wyników badań w terminie do dnia 31.12.2024r. Strona wywiązała się z obowiązków i na koniec roku woda pod względem bakterii *Legionella* odpowiadała przepisom prawa.

Szkoła Podstawowa nr 10

Wyniki badań prób wody pobranych w maju z natrysków w szatni damskiej i męskiej pływalni przy Szkole Podstawowej nr 10 wskazywały na średnie skażenie instalacji ciepłej wody użytkowej bakteriami z rodzaju *Legionella*. Dlatego też wszczęte przez PPIS w Głogowie postępowanie administracyjne skutkowało wydaniem decyzji z terminem realizacji zaleceń do 31.08.2024r. Wobec powyższego zarządzający pływalnią przeprowadził działania naprawcze obejmujące czyszczenie i dezynfekcję termiczną instalacji oraz przedstawił pozytywne wyniki badań. Kolejne badanie wody wykonane w ramach nadzoru PIS potwierdziły skuteczność ww. działań naprawczych.

Pływalnia „Chrobry”

Wyniki badań prób ciepłej wody pobranych w maju z natrysków w szatni damskiej i męskiej wykazały, że woda w natryskach nie spełnia wymagań pod względem ilości bakterii

z rodzaju *Legionella sp.* (odpowiednio 780 i 610 jtk/100ml wody). W związku z powyższym PPIS w Głogowie wszczął postępowanie administracyjne celem doprowadzenia jakości wody w instalacji ciepłej wody do wymagań przepisów prawa i wydał decyzję z terminem do 31.07.2024r. Działania naprawcze przeprowadzone przez zarządcę pływalni wyeliminowały skażenie mikrobiologiczne, co zostało potwierdzone prawidłowymi wynikami badań.

Pensjonat pod Kasztanami i Zakład Poprawczy

Wyniki badań prób ciepłej wody pobranych w łazienkach ww. obiektów wykazały, że jakość wody w instalacji ciepłej wody użytkowej ze względu na ponadnormatywną liczebność bakterii *Legionella sp.* nie odpowiada wymaganiom rozporządzenia Ministra Zdrowia. Wobec powyższego PPIS w Głogowie nakazał, w drodze decyzji, doprowadzić jakość wody w instalacji ciepłej wody do wymagań przepisów prawa w terminie do dnia 31.07.2024r. (*Pensjonat pod Kasztanami*) oraz do 31.10.2024r. (*Zakład Poprawczy*). Po przeprowadzonej przez zarządców budynków dezynfekcji termicznej jakość ciepłej wody spełniała wymagania sanitarne, co potwierdziły prawidłowe wyniki badań.

Wyniki badań próbek wody na obecność bakterii z rodzaju *Legionella* pobranych w *Internacie Szkoły Mistrzostwa Sportowego „Chrobry Głogów”* wykazały, że instalacja ciepłej wody użytkowej w obiekcie nie stanowi zagrożenia dla zdrowia ludzkiego.

IV. SEKCJA HIGIENY PRACY

1. Działalność kontrolno – represyjna

1.	Liczba przeprowadzonych kontroli	147
2.	Liczba wydanych decyzji administracyjnych (merytorycznych)	13
3.	Liczba wydanych decyzji administracyjnych (płatniczych)	5
4.	Liczba wydanych postanowień	13
5.	Liczba wystawionych mandatów	0
6.	Kwota mandatów	0

2. Istotne elementy nadzoru mające wpływ na stan bezpieczeństwa sanitarnego powiatu glogowskiego

W 2024 roku pod nadzorem Sekcji Higieny Pracy znajdowało się **255** zakładów pracy, zatrudniających **11974** pracowników.

Przeprowadzono ogółem **147** kontroli, w tym:

142 kontrole z zakresu nadzoru bieżącego w **122** zakładach pracy,
5 postępowań wyjaśniających w sprawach chorób zawodowych.

Wydano ogółem **18** decyzji, w tym:

5 decyzji w sprawach chorób zawodowych,

1 decyzję o nałożeniu kary pieniężnej na kwotę 7000,00 zł ,

2 decyzje zmieniające termin wykonania,

5 decyzji płatniczych za negatywne kontrole sanitarne,

5 decyzji nakazujących usunięcie stwierdzonych uchybień dotyczących:

-przeprowadzenia badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy w 2 zakładach,

-poprawy warunków pracy poprzez obniżenie poziomu stężeń czynników chemicznych w zakładzie produkcji miedzi,

-uwzględnienia zagadnień dotyczących narażenia na czynniki biologiczne w programie szkolenia BHP dla pracowników zatrudnionych na stanowiskach w oczyszczalni ścieków,

-zakazu sprzedaży produktów kosmetycznych, u których stwierdzono nieprawidłowości dotyczące niespełnienia wymogów udostępniania na rynku dotyczące braku oznakowania w języku polskim, sprzedaż kosmetyków po upływie daty minimalnej trwałości, nieczytelność etykiet uniemożliwiający odczytanie informacji o wykazie składników.

W warunkach przekroczenia stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy pracowało **1081 osób** (raz liczonych) w **8 zakładach pracy**, w tym:

886 osób w 3 zakładach w przekroczeniu NDS czynników chemicznych,

243 osoby w 6 zakładach w przekroczeniu NDN hałasu,

437 osób w 1 zakładzie w przekroczeniu drgań mechanicznych,

332 osoby w 1 zakładzie w przekroczeniu wskaźnika WBGT dla mikroklimatu gorącego,

500 osób w 1 zakładzie w przekroczeniu promieniowania optycznego (podczerwone).

Podczas kontroli w roku sprawozdawczym stwierdzono:

- **przekroczenie NDS miedzi i jej związków nieorganicznych w przeliczeniu na Cu dla 48** pracowników zakładu produkcji miedzi; wydano decyzję **nakazującą** poprawę warunków pracy.
- **przekroczenie normatywów higienicznych hałasu dla 4** pracowników w zakładzie zajmującym się zabezpieczeniem antykorozyjnym konstrukcji stalowych. Przekroczenie występuje podczas czyszczenia strumieniowo-ściernego żużlem pomiedziowym konstrukcji stalowych dźwigarów przy użyciu agregatu do piaskowania. Brak jest możliwości uniknięcia procesu piaskowania powodującego narażenie na hałas i zastąpieniu innymi, stwarzającymi mniejsze narażenie - na obecną chwilę osiągnięć nauki i techniki nie można zastąpić tej operacji żadną inną (art. 207 §2 Kodeksu pracy). Pracodawca sporządził i realizuje „Program działań organizacyjno-technicznych zmierzających do ograniczenia narażenia na hałas przekraczający NDN”, który zawiera m.in.: skracanie czasu pracy wykonywanych czynności związanych z obsługą agregatu do piaskowania (stanowiącego główne źródło hałasu), dobieranie środków pracy pod względem ergonomicznym o możliwie najniższym poziomie emisji hałasu, przeglądy bieżące i konserwacja obsługiwanych urządzeń, informowanie i szkolenie pracowników w zakresie poprawnego posługiwania się środkami pracy, stosowanie ochronników słuchu dobranych do wielkości charakteryzujących hałas, okresowe badania lekarskie słuchu z częstotliwością określoną przez lekarza prowadzącego.
W związku z powyższym nie wydano decyzji nakazującej poprawę warunków pracy w zakresie narażenia na hałas przekraczający dopuszczalne normy.

W wyniku kontroli sprawdzających stwierdzono poprawę warunków pracy pod względem narażenia na stężenie *arsenu i jego związków nieorganicznych w przeliczeniu na As* ogółem dla **27 pracowników** w 1 zakładzie wykonującym remonty hutnicze. Poprawę uzyskano poprzez zastosowanie rozwiązań technicznych i organizacyjnych: zminimalizowano czynności wykonywane ręcznie (wyburzanie wymurówki pieców), wprowadzono rotację pracowników podczas prac związanych z wymurówką pieców, zapewniono wentylację stanowiskową na stanowisku pracy murarzy.

Nadzór nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami, w tym nad prekursorami narkotyków oraz produktami biobójczymi.

W roku 2024 nadzorem objęto następujące podmioty **w zakresie substancji chemicznych i ich mieszanin**: 4 producentów, 1 dalszego użytkownika *formulatora*, 47 dystrybutorów, 103 stosujących chemikalia.

Ogółem przeprowadzono 40 kontroli w 39 zakładach.

W zakresie **stosowania** chemikaliów wykonano 25 kontroli, które dotyczyły: chemikaliów używanych w zakładach produkcyjnych, prekursorów narkotyków do celów dydaktycznych (fosfor czerwony), wykorzystywanych w działalności zawodowej produktów biobójczych oraz chemii basenowej.

W zakresie **obrotu** substancjami chemicznymi i ich mieszaninami skontrolowano 15 obiektów, w tym między innymi:

- firmę zajmującą się sprzedażą do użytku profesjonalnego sprzętu gastronomicznego, produktów i akcesoriów dla gastronomii,
- supermarket, który pod marką własną Centrum Zaopatrzenia Sieci Intermarche wprowadza do obrotu chemikalia o zastosowaniu w gospodarstwie domowym udostępniane na rynku w sprzedaży konsumenckiej,

- firmy zajmujące się dystrybucją produktów biobójczych, które skontrolowano w związku z serią zatruć środkami ochrony roślin zawierających fosforek glinu lub fosforek magnezu,
- sklepy prowadzące sprzedaż detaliczną akcesoriów dekoracyjnych wyposażenia wnętrz i materiałów chemii budowlanej.

Łącznie oceniono karty charakterystyki i Etykiety dla **27 substancji i mieszanin chemicznych**.

Nadzór nad produktami biobójczymi.

W ramach nadzoru nad produktami biobójczymi wykonano 19 kontroli, w tym 13 kontroli dotyczyło sprzedaży produktów biobójczych przez 11 dystrybutorów, 6 kontroli dotyczyło stosowania produktów biobójczych.

Oceniono prawidłowość kart charakterystyki i Etykiet dla **20 produktów biobójczych**.

W zakresie wprowadzania do obrotu prekursorów narkotyków przeprowadzono 1 kontrolę w Hucie Miedzi „Głogów”, która dotyczyła Bilansu za 2023r. tj.: przygotowania do wysyłki oraz zużycia prekursorów narkotyków kategorii 3 z uwzględnieniem ilości produkowanego kwasu siarkowego (VI) i zakupionych surowców (kwasu solnego stosowanego do regeneracji jonitów i produkcji złota, acetonu do odtłuszczania elementów aparatury, rozcieńczalnika „Birol”, będącego mieszaniną toluenu, acetonu, octanu etylu) używanego w Wydziałach Metalurgicznych do odtłuszczania elementów styków elektrycznych produkowanych katod.

HMG przygotowuje do wysyłki kwas siarkowy, którego jest producentem, natomiast obsługą wszystkich transakcji związanych z zakupem i sprzedażą – wprowadzaniem do obrotu produkowanego przez Hutę Miedzi „Głogów” kwasu siarkowego zajmuje się CENTRALA KGHM Polska Miedź S.A. w Lubinie.

Nadzór nad prekursorami narkotyków.

Skontrolowano 3 szkoły, które w ramach realizacji projektu dydaktycznego stosują **fosfor czerwony – prekursor narkotyków kategorii 2A** oraz 6 kontroli przeprowadzono w zakładach wykorzystujących prekursory narkotyków do zastosowań w działalności zawodowej, w tym między innymi: w przemyśle oraz do analiz chemicznych w laboratoriach.

W wyniku powyżej wymienionych kontroli z zakresu nadzoru nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami, w tym dotyczących prekursorów narkotyków i produktów biobójczych nieprawidłowości nie stwierdzono.

Nadzór nad obiektami produkcji, konfekcjonowania i obrotu kosmetykami.

Na terenie powiatu głogowskiego ewidencją objętych jest 15 obiektów zajmujących się obrotem kosmetykami: 15 sklepów, w tym 1 sklep sprzedaży internetowej oraz 1 zakład konfekcjonujący kosmetyki.

Przeprowadzono **łącznie 6 kontroli**, podczas których w jednym ze sklepów DEALZ stwierdzono następujące nieprawidłowości: brak oznakowania produktów w języku polskim, sprzedaż kosmetyków po upływie daty minimalnej trwałości, etykiety umieszczone na opakowaniu w sposób uniemożliwiający odczytanie informacji o wykazie składników, wykaz składników nieoprezedzony określeniem "ingredients".

Na stwierdzone nieprawidłowości wydano 1 decyzję nakazową, 1 decyzję - opłatę za negatywną kontrolę, 1 decyzję nakładającą karę pieniężną na kwotę 7000,00 zł.

Od ww. decyzji Strona nie wniosła odwołania do DPWIS we Wrocławiu.

Kontrola sprawdzająca wykazała usunięcie powyższych nieprawidłowości.

Ponadto, w Drogerii HEBE pobrano do badań próbę produktu kosmetycznego „Przeciwmarszczkowy krem pod oczy” polskiej firmy Bandi Cosmetics w zakresie kontroli czystości mikrobiologicznej w kierunku oznaczenia *Pseudomonas aeruginosa* w 1g, *Staphylococcus aureus* w 1g, *Candida albicans* w 1g, *Escherichia coli* w 1g, oraz liczba mezofinych organizmów tlenowych w 1g (bakterie plus drożdże i pleśnie).

W wyniku badania niezgodności nie stwierdzono.

Nadzór nad czynnikami rakotwórczymi/mutagennymi w środowisku pracy.

W 2024 roku pod nadzorem Sekcji Higieny Pracy znajdowało się **38** zakładów pracy, zatrudniających w kontakcie/narażeniu na czynniki rakotwórcze **około 25%** ogólnej liczby zatrudnionych objętych nadzorem.

Działalność tych zakładów to przede wszystkim: hutnictwo miedzi, remonty urządzeń hutniczych i inne usługi związane z hutnictwem miedzi, przerób żużla pomiedziowego, usługi laboratoryjne, świadczenia zdrowotne, budowa dróg, usuwanie wyrobów zawierających azbest, obróbka drewna, obsługa stacji benzynowych.

Z działalnością tą związane jest narażenie lub kontakt pracowników na czynniki rakotwórcze, takie jak: rakotwórcze związki arsenu (tlenek arsenu(III), tlenek arsenu(V), sole kwasu arsenowego), kadmu i niklu, kwarc (krzemionka krystaliczna) i krystobalit, benzo(a)piren, azbest, stosowane substancje lub mieszaniny sklasyfikowane jako rakotwórcze lub mutagenne kategorii 1A lub 1B (m.in. chromian i dichromian potasu (VI), chlorek kadmu (II), dichlorek niklu (II), azotan niklu (II), bromian potasu, hydrazyna, trichloroeten), pyły drewna, promieniowanie jonizujące oraz kontakt (przez skórę) z olejami mineralnymi przepracowanymi w silnikach spalinowych i benzyną - niskowrzącą benzyną niespecyfikowaną.

W 2024 roku z zakresu czynników rakotwórczych przeprowadzono **8 kontroli w 8 zakładach**. W narażeniu na czynniki rakotwórcze w skontrolowanych zakładach pracowało ogółem **303 pracowników (13 kobiet i 290 mężczyzn)**.

Kontrole przeprowadzono:

- w zakładzie, którego pracownicy wykonują prace związane z utrzymaniem układów automatyki i aparatury kontrolno-pomiarowej w sprawności na Wydziałach Huty Miedzi „Głogów”. Narażonych na rakotwórcze związki arsenu, które powstają w wyniku procesu pirometalurgii miedzi i występują w środowisku Huty Miedzi „Głogów” jest **102 pracowników, w tym 2 kobiety**;
- w zakładzie wykonującym remonty urządzeń hutniczych na obiektach Huty Miedzi „Głogów”. Narażonych na rakotwórcze związki arsenu, które powstają w wyniku procesu pirometalurgii miedzi jest 153 mężczyzn; ponadto 30 murarzy pieców przemysłowych jest narażonych na wolną krystaliczną krzemionkę - frakcja respirabilna, która powstaje podczas pracy związanej w wymurówką pieców przemysłowych oraz prac wyburzeniowych. Ogółem w zakładzie narażonych jest **153 mężczyzn**;
- w zakładzie zajmującym się rozbiórką wyrobów zawierających azbest - prace polegały na usuwaniu wyrobów zawierających azbest stanowiących ocieplenie rur na klatkach schodowych wielorodzinnych budynków mieszkalnych; pracę w narażeniu na pył azbestowy wykonywało **2 mężczyzn**;
- w zakładzie zajmującym się gospodarką odpadami, w którym **6 mężczyzn** pracowało w narażeniu na pył azbestowy podczas rozładunku transportu na placu magazynowym, przygotowaniu odpadu azbestowego do transportu i załadunku palet na środek transportu w celu wywozu do utylizacji;

- w dwóch stacjach paliw, w których **20 pracowników, w tym 4 kobiety** są zatrudnione przy pracy związanej z tankowaniem bezołowiowych benzyn silnikowych do pojazdów mechanicznych (**benzyna, niskowrząca benzyna niespecyfikowana**);
- w zakładzie zajmującym się utrzymaniem infrastruktury kolejowej (naprawy, remonty, konserwacje torów) na terenie Huty Miedzi „Głogów”. Narażonych na **rakotwórcze związki arsenu** jest **13 mężczyzn**.
- w zakładzie leczniczym, w którym pracę w kontakcie z **formaldehydem** stosowanym do utrwalania (konserwowania) pobranych próbek wykonuje **6 kobiet**; ponadto **1 kobieta** narażona jest na promieniowanie jonizujące, którego źródłem jest obsługa aparatu rentgenowskiego.

Kontrole nie wykazały nieprawidłowości.

Działalność w zakresie chorób zawodowych.

Ogółem w 2024 r. wydano 5 decyzji w sprawach chorób zawodowych, w tym:

- **3 decyzje o stwierdzeniu choroby zawodowej** z poz.15 wykazu chorób zawodowych „*przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym co najmniej 15 lat*”,
- **2 decyzje o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej** z poz. 15 wykazu chorób zawodowych „*przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym co najmniej 15 lat*”,

Od decyzji nie wniesiono odwołań.

Ponadto, w 2024r. wydano 13 postanowień na podstawie art. 123 w zw. art. 36 §2 *Kodeksu postępowania administracyjnego* w sprawie niezakończonych spraw z przyczyn nie leżących po stronie organu.

Nadzór nad przestrzeganiem zakazu wprowadzania do obrotu środków zastępczych.

W 2024 roku nie przeprowadzono kontroli w zakresie nadzoru nad środkami zastępczymi, ponieważ po dokonaniu rozeznania nadzorowanego terenu i ofert sprzedaży internetowej w porozumieniu z funkcjonariuszami Komendy Powiatowej Policji w Głogowie nie stwierdzono obiektów w których dochodziłoby do udostępniania tzw. „dopalaczy”.

V. SAMODZIELNE STANOWISKO PRACY DS. HIGIENY DZIECI I MŁODZIEŻY

1. Działalność kontrolno- represyjna

1.	Liczba przeprowadzonych kontroli	100
2.	Liczba wydanych decyzji administracyjnych (merytorycznych)	10
3.	Liczba wydanych decyzji administracyjnych (płatniczych)	3
4.	Liczba wydanych postanowień	1
5.	Liczba wystawionych mandatów	0
6.	Kwota mandatów	0
7.	Liczba wydanych tytułów wykonawczych	0

2. Istotne elementy nadzoru mające wpływ na stan bezpieczeństwa sanitarnego powiatu głogowskiego

1. Informacje wstępne

W roku 2024 na terenie powiatu głogowskiego bieżącym nadzorem sanitarnym objętych było 94 placówek oświatowo-wychowawczych. Placówki objęte stałym nadzorem to przede wszystkim: przedszkola, szkoły podstawowe i ponadpodstawowe a także żłobki i inne placówki (szkoła wyższa, internat, zakład poprawczy).

Mając na celu dążenie do osiągnięcia pożądanych norm zdrowotnych w placówkach oświatowo-wychowawczych i sprzyjającego zdrowiu środowiska nauczania, wychowania oraz wypoczynku dzieci i młodzieży, skontrolowano 82 stałe placówki oraz 12 placówek wypoczynku dzieci i młodzieży. W ramach bieżącego nadzoru przeprowadzono 100 kontroli placówek nauczania, wychowania i wypoczynku.

W trakcie przeprowadzanych kontroli oceniany był ich stan sanitarny pod względem posiadanej infrastruktury, bieżącej czystości i porządku, warunków do utrzymania higieny osobistej uczniów, dostępności do profilaktycznej opieki medycznej, realizacji wymogów w zakresie stosowania niebezpiecznych substancji chemicznych i ich mieszanin oraz organizacji dożywiania. Dokonano również oceny warunków pobytu dzieci i młodzieży w tych placówkach oraz procesu nauczania. W przedszkolach sprawdzano stan techniczny zabawek oraz posiadanie znaku bezpiecznej jakości na zabawkach używanych przez dzieci (znak CE), jak również stan techniczny urządzeń na placu zabaw, posiadania certyfikatów na zamontowany sprzęt, czystości piasku oraz zabezpieczenie piaskownic przed zanieczyszczeniem przez zwierzęta i ptaki.

Ponadto każdorazowo podczas kontroli przeprowadzano działania edukacyjno-informacyjne na temat profilaktyki wad postawy dotyczące właściwego doboru tornistra i odpowiedniej jego wagi, ergonomii stanowisk pracy, organizowania miejsc na pozostawianie w szkole podręczników i przyborów szkolnych oraz profilaktyki wad wzroku w aspekcie oświetlenia naturalnego i sztucznego, higieny osobistej, wszawicy, dostępu do wody pitnej w placówkach oświatowych, wietrzenia pomieszczeń, itp.

2. Stan sanitarny obiektów, w których funkcjonują placówki opieki, wychowania i nauczania dzieci i młodzieży

W ramach przeprowadzonych czynności kontrolnych w placówkach nauczania i wychowania stwierdzono nieprawidłowy stan sanitarno-techniczny w 3 placówkach. W ramach działań pokontrolnych wszczęto postępowanie administracyjne i wydano decyzje zmierzające do poprawy stanu technicznego, dotyczące:

- **Przedszkole Publiczne Nr 3 w Głogowie** - dokonania renowacji drewnianych parkietów lub zapewnienia bezpiecznych, równych i łatwych do utrzymania w czystości podłóg we wszystkich salach zajęć oddziałów przedszkolnych. Termin realizacji do 31 grudnia 2025 r.
- **Zespół Szkół Przyrodniczych i Branżowych w Głogowie** - zlikwidowania zacieków na sufitach i ścianach w pomieszczeniach szkolnych oraz zapewnienia równej, bezpiecznej i łatwej do utrzymania w czystości wykładziny podłogowej na korytarzu na I piętrze w budynku głównym. Termin usunięcia nieprawidłowości upływa 31.12.2025 r.
- **Zespół Szkół Samochodowych i Budowlanych w Głogowie** - doprowadzenia do równej nawierzchni i właściwego stanu sanitarno-technicznego boiska szkolnego oraz nawierzchni ciągu komunikacyjnego przy pawilonie II. Termin realizacji decyzji do 31.12.2025 r.

W dalszym ciągu prowadzone jest postępowanie administracyjne w 7 placówkach dotyczące:

- **Szkoła Podstawowa Nr 2 w Głogowie, Budynek przy ul. Sikorskiego 11** - zapewnienia właściwego oświetlenia sztucznego w sali gimnastycznej. Postępowanie wszczęte było w 2015r. i termin realizacji decyzji był już wielokrotnie przedłużany. Terminu realizacji obowiązku został przedłużony do 31.12.2025r.
- **Szkoła Podstawowa Nr 3 w Głogowie**-zapewnienia równej bez pęknięć i ubytków oraz bezpiecznej nawierzchni boiska do koszykówki i bieżni. Termin realizacji 31.12.2025r.
- **Szkoła Podstawowa Nr 8 w Głogowie** - zapewnienia równej i bezpiecznej nawierzchni boisk. Termin wykonania do 31.08.2025 r.
- **Szkoła Podstawowa Nr 9 w Głogowie**- zapewnienia właściwego natężenia oświetlenia elektrycznego o parametrach zgodnych z Polską Normą PN-EN 12464-1 „Światło i oświetlenie-Oświetlenie miejsc pracy. Część 1: Miejsca pracy we wnętrzach” w salach lekcyjnych, doprowadzenia do właściwego stanu sanitarno-technicznego wykładzin podłogowych w 3 salach lekcyjnych. Termin do 31.08.2025r.
- **Szkoła Podstawowa Nr 10 w Głogowie** - dotyczące wymiany zniszczonych drzwi kabin ustępowych w pomieszczeniach sanitarnohigienicznych uczniów. Termin wykonania do 31.08.2025 r.
- **Szkoła Podstawowa Nr 13 w Głogowie** - doprowadzenia do właściwego stanu sanitarno-technicznego ściany, gdzie wykonane były odkrywki na ścianach do dnia 31.03. 2025r.
- **Przedszkole Publiczne Nr 5 w Głogowie** - zapewnienia właściwego natężenia oświetlenia elektrycznego o parametrach zgodnych z Polską Normą PN-EN 12464-1 „Światło i oświetlenie-Oświetlenie miejsc pracy. Część 1: Miejsca pracy we wnętrzach” oraz w dobrym stanie technicznym opraw oświetleniowych w 4 salach zajęć. Termin wykonania do 31.12.2025r.

W dalszym ciągu nie są zakończone prace związane z kompleksowym remontem pomieszczeń w jednym z budynków w Szkole Podstawowej w Białolęce (tzw. starej szkoły), który rozpoczął się w październiku 2022 r. W związku tym budynek ten

wyłaczony jest z użytkowania i podjęto wiele zmian organizacyjnych i adaptacyjnych, które pozwalają na funkcjonowanie placówki tylko w głównym budynku, m.in. przystosowano miejsce szatni, pokoju nauczycielskiego, jadalni i biblioteki na sale lekcyjne. Ponadto wprowadzono gabinetowy system nauczania (klasy mają przydzielone swoje sale lekcyjne) i nie ma sal przedmiotowych.

Przedłużający się remont budynku szkoły, który przeznaczony był dla klas nauczania wczesnoszkolnego i oddziałów przedszkolnych obniża warunki nauki i pobytu wszystkich uczniów szkoły. Z tego powodu konieczne jest zakończenie tego remontu. Należy pamiętać, że szkoła jest miejscem, w którym uczniowie i pracownicy spędzają znaczącą część swojego życia, wobec tego należy zapewnić bezpieczne i sprzyjające zdrowiu środowisko nauczania i wychowania.

3. Warunki do utrzymania higieny osobistej w placówkach nauczania i wychowania

Zapewnienie w placówkach prawidłowych warunków higieniczno-sanitarnych w pomieszczeniach sanitarno-higienicznych i ich wyposażenia to jest jeden z elementów profilaktyki zdrowotnej. Dobry stan techniczny pomieszczeń, urządzeń sanitarnych, wentylacja, zapewnienie środków higieny osobistej oraz wyposażenie w wystarczającą liczbę urządzeń sanitarnych w stosunku do liczby osób korzystających to podstawowe standardy higieniczne. Właściwa higiena osobista to jeden z podstawowych elementów zapobiegania chorobom zakaźnym, ale to także warunek zdrowia i dobrego samopoczucia. Podczas przeprowadzonych w 2024 r. kontroli placówek nauczania, wychowania i wypoczynku dzieci i młodzieży stwierdzono, że:

- wszystkie placówki podłączone są do wodociągu publicznego,
- 3 placówki nie są podłączone do kanalizacji centralnej (Szkoła Podstawowa w Brzegu Głogowskim, Przedszkole Niepubliczne „Chatka Puchatka” w Głogówku, Punkt Przedszkolny w Brzegu Głogowskim) i posiadają szamba,
- w Szkole Podstawowej Nr 10 w Głogowie w dalszym ciągu jest niewłaściwy stan sanitarno-techniczny w pomieszczeniach sanitarnych (zniszczone drzwi kabin ustępowych),
- w trakcie przeprowadzanych kontroli w sanitariatach uczniów zapewnione były środki higieny osobistej (mydło w płynie, papier toaletowy, ręczniki jednorazowego użytku lub suszarki elektryczne, bieżąca ciepła i zimna woda),
- w 5 szkołach (I Liceum Ogólnokształcące, II Liceum Ogólnokształcące, Zespół Szkół Politechnicznych, Zespół Szkół Im. Jana Wyżykowskiego, Zespół Szkół Ekonomicznych w Głogowie) nie zapewniono standardów dostępności do urządzeń sanitarnych zgodnych z § 84 ust. 2 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakimi powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (t.j. Dz.U. z 2022r. poz. 1225 z późn.zm.), który określa, że co najmniej 1 umywalka przypada na 20 osób, 1 miska ustępowa na 20 kobiet i 1 miska ustępowa i 1 pisuar na 30 mężczyzn.

4. Higiena procesu nauczania

Rozkłady zajęć

W 2024r. w ramach nadzoru nad higieną procesu nauczania oceniano rozkłady zajęć lekcyjnych, ponieważ zapewnienie zgodnych z zasadami higieny planów lekcji ma znaczący wpływ na zdolność przyswajania wiedzy, a tym samym efektywność nauki. Zwracano uwagę na potrzebę równomiernego obciążenia zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia, to jest: zajęcia powinny rozpoczynać się o stałej porze, przy czym różnica pomiędzy poszczególnymi dniami nie powinna być większa od 1 godziny oraz różnica godzin lekcyjnych w kolejnych dniach nie powinna być większa od 1 godziny. Istotne jest

także to, aby rozkład zajęć lekcyjnych uwzględniał trudności poszczególnych przedmiotów w ciągu dnia. W tym zakresie oceniono 129 rozkładów zajęć w 11 szkołach i stwierdzono, że w większości plany te były prawidłowe. We wszystkich szkołach zajęcia prowadzone były w systemie jednozmianowym.

Istotnym elementem dziennego rozkładu lekcji są przerwy międzylekcyjne wpływające pozytywnie na odreagowanie zmęczenia po pracy umysłowej i bezruchu w czasie lekcji. Najbardziej efektywny jest oczywiście wypoczynek czynny oraz pobyt na świeżym powietrzu. Przerwy międzylekcyjne nie powinny być krótsze niż 10 minut, ponieważ taki czas pozwala na odreagowanie po skupieniu w czasie lekcji. Jedna przerwa przeznaczona na śniadanie lub obiad powinna być dłuższa i trwać co najmniej 15 minut.

W skontrolowanych w 2024 r. szkołach przerwy są 10 minutowe i jest przynajmniej jedna dłuższa przerwa w 13 szkołach podstawowych i 3 zespołach szkół. Natomiast w pozostałych skontrolowanych w tym zakresie szkołach, nieliczne przerwy międzylekcyjne są 5-minutowe i jest co najmniej 1 przerwa 15-minutowa.

We wszystkich szkołach jest możliwość spędzania przerw na świeżym powietrzu.

Ergonomia wyposażenia placówek dla dzieci i młodzieży

Właściwe zorganizowanie stanowisk pracy, z których dzieci i młodzież korzystają przez znaczną część dnia w przedszkolu i szkole, ma duży wpływ na kształtowanie prawidłowej postawy. Niedostosowanie mebli do wzrostu uczniów sprzyja powstawaniu wad postawy, przeciążenia niektórych mięśni, a w konsekwencji nawet poważnych schorzeń kręgosłupa.

W ramach sprawowanego nadzoru sanitarnego w 2024 r. w 32 placówkach przeprowadzono ocenę poprawności rozmieszczenia dzieci w przedszkolach i uczniów klas I-III w ławkach i stolikach, zwracając także uwagę na oznakowanie mebli, odpowiednie ich zestawienie i stan techniczny.

Podczas tych ocen stwierdzono, że dzieci korzystały z mebli dostosowanych do wzrostu.

W pozostałych skontrolowanych placówkach podczas oceny przestrzegania zasad ergonomii stwierdzono, że prowadzona była dokumentacja dotycząca dostosowania mebli edukacyjnych do wzrostu uczniów. W starszych klasach uczniowie nie mają stałych miejsc pracy, ponieważ dominuje system pracowniany, w którym uczniowie na każde zajęcia przemieszczają się z jednej pracowni do drugiej. W związku z tym, w czasie kontroli sprawdzono tylko czy w salach zajęć zróżnicowano rozmiary mebli edukacyjnych.

Zapewnienie miejsca na pozostawienie podręczników i przyborów szkolnych

Obowiązek zapewnienia w placówce uczniom miejsca na pozostawianie podręczników i przyborów szkolnych wynika z Rozporządzenia MENiS z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1604 z późn.zm.).

W skontrolowanych szkołach stwierdzono, że 16 szkół podstawowych (Nr 2, 3, 8, 9, 10, 12, 13, 14, „Aslan”, w Jerzmanowej, Jaczowie, Brzegu Głogowskim, Nielubi, Wilkowie, Białoleśce, Przedmościu) i 2 licea ogólnokształcące (I Liceum Ogólnokształcące, Liceum Ogólnokształcące „Aslan”) oraz 4 zespoły szkół (Zespół Szkół Samochodowych i Budowlanych, Zespół Szkół Przyrodniczych i Branżowych, Zespół Szkół Ekonomicznych, Zespół Szkolno-Przedszkolny w Serbach) zapewniają uczniom indywidualne szafki do pozostawiania podręczników i przyborów szkolnych. W pozostałych skontrolowanych placówkach zapewniano możliwość pozostawiania podręczników i przyborów w wyznaczonych miejscach w salach lekcyjnych.

Jednak nie rozwiązuje to problemu przeciążonych tornistrów i plecaków uczniów. Dyrektorzy szkół informują, iż w wielu przypadkach uczniowie nie korzystają z możliwości pozostawienia podręczników na terenie placówki. Najczęściej z możliwości

tej korzystają uczniowie klas I – III szkoły podstawowej. W związku z tym potrzebne są działania na rzecz tzw. „lekkich tornistrów” i wypracowanie oraz propagowanie dobrych praktyk w tym zakresie i uświadamianie uczniom i rodzicom negatywnych następstw wynikających z przeciążenia plecaków.

5. Profilaktyczna opieka zdrowotna w szkołach

Na terenie powiatu profilaktyczną opieką zdrowotną objęci są uczniowie większości szkół. Opiekę medyczną i profilaktyczną sprawują pielęgniarki zatrudnione przez podmioty lecznicze, a pomieszczenia gabinetów udostępniane są przez szkoły. W skontrolowanych placówkach stwierdzono, że 2 szkoły (Szkoła Podstawowa i Liceum Ogólnokształcące „Aslan”) nie zapewniają profilaktycznej opieki zdrowotnej uczniom w placówce. Szkoła Podstawowa w Jaczowie (budynek główny) i Szkoła Podstawowa w Białoleścu nie mają gabinetu profilaktyki zdrowotnej i w związku z tym udostępniają pielęgniarcie inne pomieszczenia.

We wszystkich skontrolowanych placówkach gabinety spełniają wymagania higieniczno-sanitarne, tj.: pomieszczenia wyposażone są w punkty poboru bieżącej ciepłej i zimnej wody, przy umywalkach ściany wyłożone są materiałami gładkimi, nienasiąkliwymi, odpornymi na działanie środków myjąco-dezynfekcyjnych, podłogi wykonane są z materiałów trwałych, zmywalnych.

Ponadto zgodnie z ustawą z dnia 12 kwietnia 2019 r. o opiece zdrowotnej nad uczniami (Dz.U. 2019 r. poz. 1078) opieka zdrowotna nad uczniami realizowana w szkole obejmuje profilaktyczną opiekę zdrowotną, promocję zdrowia oraz opiekę stomatologiczną. Opieka stomatologiczna może być realizowana przez lekarza dentystę w miejscu określonym w umowie o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej. Miejszem tym może być gabinet dentystyczny zlokalizowany w szkole, gabinet dentystyczny poza szkołą albo dentobus.

Większość placówek organizuje opiekę stomatologiczną poza terenem szkoły w ramach podpisanej umowy z lekarzami stomatologami, natomiast w Szkole Podstawowej w Nielubi i Brzegu Głogowskim opieka ta była realizowana w dentobusie. Tylko w budynku Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Serbach funkcjonuje gabinet stomatologiczny, który obejmuje opieką uczniów tej szkoły.

6. Żywnienie w szkołach

Bardzo ważnym zagadnieniem mającym wpływ na zdrowie uczniów ich rozwój fizyczny, psychiczny i społeczny, dobre samopoczucie, dobrą dyspozycję do nauki ma racjonalne odżywianie się. Dziecko szkolne powinno spożywać 4-5 posiłków dziennie, a przeciętna długość przerw między posiłkami nie powinna być dłuższa niż 4 godziny. Jest więc oczywiste, iż przebywanie ucznia 5-6 godz. w szkole, udział w zajęciach nadobowiązkowych, wymaga kolejnych posiłków poza śniadaniem przyniesionym z domu. Uczące się dziecko poza codziennym wysiłkiem umysłowym, wydatkuje energię na dużą aktywność fizyczną, przejawiającą się bardzo ruchliwym trybem życia związanym z uprawianiem sportów, gier i zabaw. Okres wzrostu i dojrzewania wymaga szczególnie wysokiego zapotrzebowania na energię, składniki odżywcze i budulcowe zawarte w pożywieniu, umożliwiające organizmowi właściwe funkcjonowanie, rozwój i regenerację.

Na terenie powiatu głogowskiego 9 skontrolowanych placówek ponadpodstawowych nie prowadzi dożywiania uczniów. W pozostałych szkołach prowadzone jest dożywianie w formie ciepłego posiłku. Ponadto szkoły podstawowe uczestniczą w programie „Program dla szkół”, w ramach którego uczniowie klas I-V otrzymują owoce i warzywa. Program ma na celu kształtowanie nawyków żywieniowych uczniów i zwiększenie spożycia owoców, warzyw, mleka i jego przetworów.

W 11 szkołach na korytarzach ustawione są automaty do sprzedaży napojów i przekąsek. Ponadto podczas przeprowadzanych kontroli sanitarnych stwierdzano, że w 14 szkołach podstawowych, 2 liceach ogólnokształcących i 2 zespołach szkół uczniowie mają zapewniony stały dostęp do wody pitnej. W 16 szkołach na terenie Głogowa są to źródła (fontanny) podłączone bezpośrednio do wody wodociągowej. W innych placówkach są to butlowe dystrybutory wody.

Placówki oświatowe powinny zapewnić dzieciom i młodzieży dostęp do wody pitnej, ponieważ bardzo ważne jest regularne nawadnianie organizmu. To właśnie dzieci i młodzież szczególnie narażeni są na odwodnienie organizmu. Woda jest zalecana jako podstawowy napój dla dzieci i regularne picie wody poprawia koncentrację i zdolność zapamiętywania co w efekcie przyczynia się do poprawy wyników w nauce.

7. Infrastruktura do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego

Aktywność ruchowa (fizyczna) jest niezbędna do prawidłowego rozwoju fizycznego, emocjonalnego, intelektualnego i społecznego dziecka. Zwiększona i systematyczna aktywność ruchowa może łagodzić lub usuwać występowanie wielu czynników chorobotwórczych. Praca fizyczna, uprawianie sportu i turystyki, rekreacja, wychowanie fizyczne, a także wszelka codzienna aktywność ruchowa stają się dziś koniecznością. Dla większości uczniów podstawową formą aktywności fizycznej są lekcje wychowania fizycznego w szkole. W związku z tym tak ważna jest infrastruktura do prowadzenia tych zajęć.

Oceniając szkoły w aspekcie warunków, w których prowadzone są zajęcia wychowania fizycznego stwierdzono, że:

- 1 szkoła podstawowa, 1 liceum ogólnokształcące nie posiadają własnej infrastruktury do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego (Szkoła Podstawowa i Liceum „Aslan”),
- 5 szkół nie posiada boisk (Szkoła Podstawowa w Przedmościu, Białoleśce, Jerzmanowej, Jaczowie, Wilkowie),
- 4 szkoły mają boiska w złym stanie technicznym (Szkoła Podstawowa Nr 2,3,8 w Głogowie i Zespół Szkół Samochodowych i Budowlanych w Głogowie),
- 2 szkoły podstawowe posiadają baseny (Szkoła Podstawowa Nr 10 i 12 w Głogowie).

Szkoły, które nie posiadają wystarczającej bazy sportowej organizują zajęcia wychowania fizycznego w innych obiektach sportowych poza placówką (basen, stadion, sala gimnastyczna, boiska wiejskie).

Ponadto na terenie powiatu głogowskiego szkoły podstawowe prowadzą zajęcia pływania na basenie, tj.: 9 szkół w Pływalni „Chrobry” w Głogowie, 2 na własnych basenach.

Niezależnie od posiadanej infrastruktury zajęcia wychowania fizycznego prowadzone są również na korytarzach. Problem ten dotyczy 5 szkół podstawowych (Szkoła Nr 2,3, 7,10,14 w Głogowie).

Oceniając stopień korzystania przez uczniów z natrysków stwierdzono, że pomimo posiadanego zaplecza sanitarnego nie są one używane. Przyczyną są zbyt krótkie przerwy międzylekcyjne. Natryski wykorzystywane są czasami po dodatkowych zajęciach sportowych.

8. Nadzór nad instalacją ciepłej wody użytkowej w zakresie parametru *Legionella sp.*

W związku ze wzmożonym nadzorem nad jakością wody w instalacjach wody ciepłej wystosowano pismo dotyczące badania jakości ciepłej wody użytkowej w zakresie parametru *Legionella sp.* do wszystkich organów prowadzących z prośbą o przekazanie podległym placówkom, szczególnie do tych, w których zainstalowane są prysznice i inne urządzenia wodne, w których w trakcie użytkowania wytwarzany jest aerozol wodno-

powietrzny. Nadmienić należy, że ciepła woda użytkowa powinna spełniać wymagania w zakresie *Legionella sp.* określone w załączniku Nr 5 cz. B rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294). W myśl § 18 ww. rozporządzenia, obowiązkiem wykonania badań jakości ciepłej wody użytkowej w zakresie parametru *Legionella sp.*, objęte zostały podmioty takie jak: przedsiębiorstwa podmiotu wykonującego działalność leczniczą w rodzaju stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne, właściciele, zarządców budynków zamieszkania zbiorowego oraz budynków użyteczności publicznej, w których w trakcie jej użytkowania wytwarzany jest aerozol wodno-powietrzny. Według § 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2020 r., poz. 1604 z późn.) dyrektor zapewnia bezpieczne i higieniczne warunki pobytu w szkole lub placówce, a zatem powinien również m.in. sprawować nadzór nad urządzeniami i wewnętrznym systemem wodociągowym ze szczególnym zwróceniem uwagi na czas przestoju lub ograniczonej eksploatacji ciepłej wody w budynku, który może sprzyjać znacznemu wzrostowi i rozprzestrzenianiu się bakterii z rodzaju *Legionella sp.*, która może powodować choroby układu oddechowego (Legionelozy).

Realizacja kontroli wewnętrznej jakości ciepłej wody w instalacji wodociągowej przez właściciela/zarządcę budynku będzie weryfikowana w trakcie kontroli sanitarnych obiektów na podstawie okazania aktualnego wyniku badania ciepłej wody.

Ponadto podczas przeprowadzanych kontroli prowadzono działania edukacyjno-informacyjne w tym zakresie.

9. Warunku sanitarne zorganizowanych form wypoczynku dzieci i młodzieży

Państwowa Inspekcja Sanitarna w Głogowie nadzoruje placówki wypoczynku dzieci i młodzieży funkcjonujące na terenie powiatu głogowskiego zgłoszone i zamieszczone w elektronicznej bazie wypoczynku prowadzonej przez Ministerstwo Edukacji Narodowej na stronie: <http://wypoczynek.men.gov.pl>

Podczas przeprowadzanych kontroli oceniane były warunki sanitarno-higieniczne zakwaterowania, w szczególności: zachowanie limitu miejsc, mikroklimat pomieszczeń, zapewnienie dostatecznej ilości urządzeń sanitarnych, w tym dostęp do bieżącej zimnej i ciepłej wody, zapewnienie środków higieny osobistej. Ponadto kontrolowano stan techniczny mebli i sprzętów, bieżącą czystość miejsc wypoczynku, dokumentację zdrowotną personelu oraz zapewnienie opieki medycznej.

Na terenie powiatu głogowskiego zgłoszono funkcjonowanie 10 turnusów zimowego wypoczynku dzieci i młodzieży oraz 24 turnusy letniego wypoczynku. W tym było 8 turnusów w formie wyjazdowej (obozy sportowe w Internacie Szkoły Mistrzostwa Sportowego w Głogowie). Większość zgłoszonych placówek wypoczynku dzieci i młodzieży organizowana była na terenie placówek objętych stałym nadzorem sanitarnym Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Głogowie.

W czasie trwania wypoczynku skontrolowano 6 turnusów letniego i 5 zimowego wypoczynku dzieci i młodzieży i nie stwierdzono nieprawidłowości.

VI. SAMODZIELNE STANOWISKO PRACY DO SPRAW OŚWIATY ZDROWOTNEJ I PROMOCJI ZDROWIA

1. Działalność kontrolno-represyjna

1.	Liczba przeprowadzonych wizytacji	38
2.	Liczba wydanych decyzji administracyjnych (merytorycznych)	-
3.	Liczba wydanych decyzji administracyjnych (płatniczych)	-
4.	Liczba wydanych postanowień	-
5.	Liczba wystawionych mandatów	-
6.	Kwota mandatów	-

2. Istotne elementy nadzoru mające wpływ na stan bezpieczeństwa sanitarnego powiatu głogowskiego

1. W zakresie zmniejszenia rozpowszechniania palenia tytoniu:

Podjęte działania w celu zmniejszenia rozpowszechniania palenia tytoniu:

W ramach **Światowego Dnia bez Tytoniu** w maju 2024 roku w głogowskim zakładzie karnym oraz w jednej głogowskiej szkole ponadpodstawowej przeprowadzono działania antynikotynowe tj.: badanie CO w wydychanym powietrzu osoby badanej, pogadanki, rozmowy indywidualne, gazetki tematyczne, tablice informacyjno - edukacyjne, dystrybucja materiałów profilaktyczno - informacyjnych. Działaniami objęto **175 osób**.

W ramach obchodów **Światowego Dnia Rzucania Palenia** na terenie powiatu głogowskiego prowadzono zajęcia warsztatowe z wykorzystaniem tablicy edukacyjnej, fantomu lalki palącej papierosy oraz fantomu płuc osoby zdrowej i palacza, pogadanki na temat szkodliwego wpływu nikotyny na nasz organizm a także dystrybucję materiałów informacyjno-edukacyjnych. Prowadzono także badania profilaktyczne na zawartość CO w wydychanym powietrzu wśród osób palących papierosy. Badaniu poddano uczniów szkoły ponadpodstawowej, nauczycieli i opiekunów. Współorganizowano konkurs z wiedzy na tematy szkodliwego wpływu dymu tytoniowego na organizm młodego człowieka. Działaniami profilaktycznymi objęto **181 osób**. Na stronie facebook Stacji zamieszczono 7 informacji tematycznych, które swoim zasięgiem objęły 289 osób.

Program **Czyste powietrze wokół Nas** stanowi pierwszy etap nabywania wiedzy na temat szkodliwości dymu tytoniowego. Program tego typu przyczynia się znacząco do szerzenia profilaktyki antynikotynowej wśród najmłodszych - dzieci poznają konsekwencje palenia tytoniu, wiedzą o skutkach biernej ekspozycji na dym tytoniowy. Program uzyskał rekomendację Ministra Edukacji Narodowej, a honorowy patronat nad nim objął Rzecznik Praw Dziecka. W kolejnej edycji programu uczestniczyło 6 przedszkoli publicznych oraz 3 oddziały przedszkolne przy szkole podstawowej. Działaniami edukacyjnymi objęto **573 osoby**. Przeprowadzono **4 wizytacje programowe**.

Program **Bieg po zdrowie** - W roku szkolnym 2023/2024 kontynuowana była realizacja programu profilaktyki palenia tytoniu Bieg po zdrowie opracowanego w Głównym Inspektoracie Sanitarnym we współpracy z ekspertami z Wydziału Psychologii Uniwersytetu Warszawskiego. Program skierowany jest do uczniów klas IV (grupa wiekowa 9-10 lat). Główny cel programu to opóźnienie lub zapobieżenie inicjacji tytoniowej wśród dzieci i młodzieży. Zalecono realizować program w oparciu o materiały w wersji elektronicznej, dostępne na stronie internetowej GIS oraz PSSE w Głogowie. Do programu w powiecie głogowskim przystąpili uczniowie klas IV szkół podstawowych. **Wizytacje programową przeprowadzono w 6 szkołach.** Działaniami programowymi objęto **1012 osób**. Wszystkie podjęte działania były motywujące i atrakcyjne dla uczniów, szczególnie te poszerzające program tj. turnieje klas, pogadanki, warsztaty profilaktyczne, dyskusje. Edukacja oparta na przykładach i historiach z życia codziennego, które są bliskie dzieciom i łatwe do zrozumienia, może być bardzo motywująca.

2. Działania związane z ograniczeniem używania substancji psychoaktywnych i związanych z tym szkód zdrowotnych:

Na terenie Głogowa realizowany był w 4 szkołach ponadpodstawowych program „**ARS, czyli jak dbać o miłość?**”. Program profilaktyki uzależnień w kontekście wartości wyznawanych przez młodych ludzi. Młodzież uczestnicząca w zajęciach zdobywała wiedzę na temat wpływu używania alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych nie tylko na zdrowie ale również na ryzykowne zachowanie. Ważnym elementem programu było ukazanie odpowiedzialności młodego człowieka w kontekście przyszłych postaw rodzicielskich, a także uświadomienie młodzieży szkodliwego wpływu używania substancji psychoaktywnych przez kobiety na zdrowie ich przyszłego potomstwa. Wśród uczniów realizujących program przeprowadzono ankiety ewaluacyjne, ankietami objęto 198 osób. Działaniami edukacyjnymi objęto 167 uczniów klas I oraz 57 uczniów klas II. Przeprowadzono 2 wizytacje programowe.

Aktualne informacje zamieszczane były na stronie internetowej Stacji <https://www.gov.pl/web/psse-glogow> oraz na stronie facebook. Działaniami edukacyjnymi objęto **249 osób**.

Światowy Dzień Walki z AIDS. W ramach realizacji interwencji nieprogramowej pracownik Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia PSSE w Głogowie prowadził w obiektach nauczania i wychowania powiatu głogowskiego działania informacyjno – edukacyjne. Uczniów informowano o funkcjonujących punktach diagnostyczno - konsultacyjnych wykonujących bezpłatnie testy na HIV. Ponadto na terenie czterech szkół utworzono Punkty informacyjne z materiałami profilaktycznymi pozyskanymi z Krajowego Centrum ds. AIDS. Działaniami objęto 120 osób. W dwóch szkołach prowadzono pogadanki oraz zajęcia edukacyjne z wykorzystaniem narkogogli. Działaniami objęto 165 osób. W związku z realizacją Programu Profilaktycznego w zakresie HIV/AIDS uczestniczono w szkoleniach organizowanych przez Krajowe Centrum ds. AIDS oraz w Konferencjach „Zagrożenia zdrowotne młodzieży” oraz „Razem przeciw AIDS – współczesne wyzwania dla profilaktyki”. W działaniach wzięło udział 11 osób. Do 9 obiektów nauczania i wychowania oraz GOZ, DOMMED przekazano ulotki i broszury informacyjne tj. Mini rozmówki rodzinne, ulotki: PEP, PrEP, broszura Pilnie potrzebuje pomocy, Chłamydia, HBV/HCV, HIV, Kiła, Rzeżączka, Rzęsistkowica, Zakażenia przewodu pokarmowego przenoszone drogą płciową, Ziarniak weneryczny pachwin, HIV?.AIDS? O co kaman, pozyskane z Krajowego Centrum ds. AIDS. Działaniami objęto 270 osób.

Najnowsze informacje zamieszczano na bieżąco na stronie internetowej Stacji www.gov.pl/web/psse-glogow oraz w mediach społecznościowych. Działaniami informacyjno – edukacyjnymi objęto **567 osób**.

3. Działalność w zakresie wspierania rozwoju i zdrowia fizycznego, psychospołecznego oraz zapobiegania najczęstszym problemom zdrowotnym i społecznym dzieci i młodzieży:

Podjęte działania w zakresie wspierania rozwoju i zdrowia fizycznego, psychospołecznego oraz zapobiegania najczęstszym problemom zdrowotnym i społecznym dzieci i młodzieży: Program **Trzymaj Formę!** skierowany jest do uczniów klas V-VIII szkół podstawowych. Główny cel programu to zwrócenie uwagi na codzienne zachowania młodzieży w zakresie żywienia, nawodnienia i aktywności fizycznej. W kolejnej edycji szczególny nacisk położono na działania edukacyjne, które mają na celu profilaktykę spożywania napojów energetycznych przez dzieci i młodzież. W roku szkolnym 2023/2024 na platformie internetowej programu zarejestrowało się 35 szkolnych koordynatorów programu z 19 szkół podstawowych, tj. 2781 uczniów ze 154 klas. Do konkursu internetowego z wiedzy o zdrowym stylu życia przystąpiło 120 uczniów. Dwoje uczniów zakwalifikowało się do etapu powiatowego. Warto nadmienić, że zajęliśmy pierwsze bezkonkurencyjne miejsce w województwie dolnośląskim w liczbie uczniów biorących udział w konkursie, 107 uczniów na 770 uczniów w województwie. W ramach realizacji programu **przeprowadzono 5 wizytacji**. Pod względem ilości szkół realizujących program (19) oraz liczby uczniów biorących udział w programie (2346) powiat głogowski uplasował się na drugim miejscu w województwie dolnośląskim. Działaniami edukacyjnymi objęto **2916 osób**.

Program **Skąd się biorą produkty ekologiczne**. Na terenie powiatu głogowskiego w roku przedszkolnym 2023/2024 realizowana była III edycja programu „Skąd się biorą produkty ekologiczne”. Grupa, do której skierowany jest program, to dzieci uczęszczające do przedszkola w wieku 5-6 lat. Drugą grupą odbiorców są rodzice i opiekunowie dzieci. Celem programu jest zwiększanie świadomości i wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych od najmłodszych lat. Główne założenie programu: zrozumienie czym jest rolnictwo i produkty ekologiczne, kształtowanie umiejętności wyboru produktów ekologicznych, propagowanie zdrowego stylu życia, zwiększanie wiedzy i świadomości przedszkolaków o nawykach higieniczno-zdrowotnych. Do realizacji programu, przystąpiło 7 przedszkoli publicznych oraz 5 przedszkoli przy szkołach podstawowych. Edukacją objęto **541 osób**. Zajęcia realizowane były poprzez wykorzystanie dedykowanej dzieciom publikacji i filmu animowanego "Skąd się biorą produkty ekologiczne", jak również opracowanego scenariusza zajęć dla nauczycieli. Wizytację programową **przeprowadzono w 5 przedszkolach**. Dzieci nauczyły się umiejętności wyboru zdrowych, wartościowych produktów ekologicznych, poznały znaczek EKO.

W roku szkolnym 2023/2024 do realizacji program **Wybierz Życie – Pierwszy Krok** przystąpiło 5 szkół ponadpodstawowych. Działaniami edukacyjnymi objęto **1225 uczniów** klas I-III oraz **694 rodziców i 69 osób** wspomagających realizację programu. Celem programu jest zwiększenie poziomu wiedzy na temat profilaktyki raka szyjki macicy. Inicjatorem programu jest Fundacja Gwiazda Nadziei. Program skierowany jest do uczniów klas I szkół ponadpodstawowych, a także do rodziców uczniów oraz kadry pedagogicznej. W ramach realizacji programu przeprowadzono **3 wizytacje**

programowe. Uczniowie byli zainteresowani poruszaną tematyką, zadawali pytania, byli aktywni podczas zajęć. Materiały edukacyjne są ciekawe, różnorodne, co daje możliwość poprowadzenia zajęć w interesujący dla ucznia sposób. Program cieszy się zainteresowaniem młodzieży. Uczniom przedstawiono wszystkie aspekty merytoryczne związane z wirusem HPV. Warto w dalszym ciągu realizować te zagadnienia dla kolejnych roczników gdyż uczniowie nie zawsze zdają sobie sprawę z tego jak ważna jest profilaktyka. Nie zawsze też mają wiedzę wyniesioną z domu czy szkoły podstawowej.

Po raz pierwszy w szkołach ponadpodstawowych przystąpiono do realizacji programu edukacyjnego **Podstępne WZW**, którego głównym celem jest upowszechnianie wśród młodzieży szkół ponadpodstawowych wiedzy na temat wirusowego zapalenia wątroby typu A, B i C. Celem szczegółowym jest uświadomienie ryzyka zakażenia wirusami HBV i HCV oraz zagrożeń wynikających z zakażenia, wpojenie zasad profilaktyki w tym zakresie oraz pobudzenie do refleksji nad akceptacją osób już zakażonych. Zajęcia mogą być prowadzone przez nauczyciela biologii, wychowania do życia w rodzinie, wychowania fizycznego, pielęgniarkę szkolną czy innego nauczyciela posiadającego przygotowanie do prowadzenia zajęć z zakresu edukacji zdrowotnej. Materiały edukacyjne przekazane szkolnym realizatorom: podręcznik metodyczny dla nauczyciela, plakat, telewizyjne spoty edukacyjne, prezentacja multimedialna, zakładka do książki dla ucznia. Do realizacji programu w roku szkolnym 2023/2024 przystąpiło 5 szkół ponadpodstawowych. Edukacją objęto **1264 osoby**. W ramach realizacji programu przeprowadzono **3 wizytacje**. Program profilaktyczny interesujący dla młodzieży, ciekawe materiały edukacyjne, które uczniowie mogli wziąć do domu. Uczniowie chętnie brali udział w zajęciach. Prezentacja jest przygotowana w bardzo dostępny sposób dla uczniów.

Oświata Zdrowotna i Promocja Zdrowia Powiatowej Stacji Sanitarno–Epidemiologicznej w Głogowie w roku szkolnym 2023/2024 po raz pierwszy przystąpiła do realizacji programu edukacyjnego **Znamie!.** **Znam je?**, którego głównym celem jest upowszechnianie wśród młodzieży wiedzy z zakresu profilaktyki czerniaka. Program skierowany jest do uczniów VIII klas szkół podstawowych oraz uczniów szkół ponadpodstawowych. Zajęcia mogą być prowadzone przez nauczyciela biologii, wychowania do życia w rodzinie, wychowania fizycznego, pielęgniarkę szkolną czy innego nauczyciela posiadającego przygotowanie do prowadzenia zajęć z zakresu edukacji zdrowotnej. Materiały edukacyjne dostępne przy realizacji programu: Film edukacyjny (samobadanie skóry), podręcznik dla koordynatora, plakat / ulotka, karty/ zdjęcia znamion i czerniaka, prezentacja, quiz internetowy. Udział w programie wzięło 5 szkół ponadpodstawowych oraz 11 szkół podstawowych. Działaniami programowymi objęto **1450 osób**. W ramach realizacji programu przeprowadzono **8 wizytacji**. Program bardzo potrzebny, ponieważ jest mała świadomość wśród młodzieży szkolnej na temat zagrożeń wynikających z nadmiernej ekspozycji na szkodliwe promieniowanie słoneczne oraz UV. Ponadto filmy i komiksy dołączone do materiałów edukacyjnych wzbudziły zainteresowanie wśród uczestników programu. Materiały edukacyjne są ciekawe, co daje możliwość poprowadzenia zajęć w interesujący dla młodzieży sposób.

Na terenie powiatu głogowskiego w roku 2024 realizowany był po raz pierwszy **wojewódzki program edukacyjny Laurka dla Mamy – Badajcie się drogie Mamy bo my dzieci Was kochamy**. Grupa, do której skierowany jest program, to dzieci uczęszczające do przedszkoli. Drugą grupą odbiorców są rodzice, kadra pedagogiczna i personel administracyjny przedszkola. Celem programu jest zmniejszenie liczby

zachorowań na raka szyjki macicy u kobiet poprzez regularne wykonywanie badań cytologicznych. Program zakłada przeprowadzenie dwóch zajęć warsztatowych dla dzieci, wręczenie mamom laurek z informacją o badaniach profilaktycznych oraz edukację personelu przedszkoli. W programie zawarto uporządkowane treści dotyczące zdrowia i profilaktyki. Program kształtuje świadome umiejętności dokonywania wyborów w zakresie zdrowia. W ramach realizacji programu dysponujemy następującymi materiałami:

- poradnik dla realizatora, który zawiera scenariusze dwóch zajęć dla dzieci przedszkolnych „Dbamy o zdrowie”, „Laurka dla Mamy – badania profilaktyczne”, wzór kolorowanki edukacyjnej, List dla pani,
- prezentacje dla personelu (do wykorzystania przez dyrektora przedszkola podczas spotkania z personelem),
- Laurki dla Mamy z zaproszeniem na cytologię.

Program realizowany był w 19 placówkach przedszkolnych, **edukacją objęto 4649 osób**. W ramach realizacji programu **przeprowadzono 2 wizytacje**. W opinii realizatorów programu, program ma ciekawą ideę. Zachęca do dbania o zdrowie i jednocześnie wskazuje drogę rozwiązania problemu. Program jest doskonałym przykładem na zasadność i istniejącą potrzebę swojego działania. Przekazywane treści, tematyka, materiały programowe odpowiednio dopasowane do wieku i etapu rozwoju dzieci. Dzieci poznały określenie „profilaktyka”, wzrósł u nich poziom wiedzy na temat zdrowego stylu życia a także ochrony przed zakażeniami.

W sierpniu 2024r. Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Głogowie przystąpiła do realizacji **powszechnego programu szczepień przeciw wirusowi brodawczaka ludzkiego (HPV)**, którego głównym celem jest zwiększenie odsetka dzieci zaszczepionych przeciw HPV, co jest kluczowym elementem w zapobieganiu raka szyjki macicy oraz innych chorób nowotworowych wywołanych przez HPV. Program szczepień przeciwko HPV dostępny jest w każdej przychodni POZ dla dzieci po ukończeniu 9 r.ż. do ukończenia 14 r.ż. Dzieci i młodzież w tej grupie wiekowej mogą korzystać z możliwości zaszczepienia się przeciw HPV w szkole lub w przychodni POZ. Szczepienia te są szczepieniami bezpłatnymi dla pacjentów. Do realizacji programu w powiecie głogowskim przystąpiło 20 szkół podstawowych. Chęć zaszczepienia dzieci wyraziło **448 rodziców**.

Akcja zimowa – styczeń – marzec 2024r.

Pracownik OZiPZ Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Głogowie prowadził dystrybucję materiałów informacyjno – edukacyjnych / kolorowanek „Bezpieczne ferie” oraz używał pieczątki z wizerunkiem wirusa. Kolorowanki wydrukowano dzięki współpracy z Urzędem Miejskim w Głogowie, zostały one przekazane uczniom uczęszczającym do klas I szkoły podstawowej, dzieciom przedszkolnym, osobom korzystającym z półkolonii oraz zajęć organizowanych w ramach ferii zimowych. Ponadto prowadzono rozmowy indywidualne i pogadanki tematyczne. Prowadzono również rozmowy z dyrektorami szkół oraz wychowawcami klas na temat działań edukacyjnych prowadzonych przez PSSE w Głogowie, kierowanych do uczniów szkół podstawowych. W placówkach służby zdrowia prowadzono dystrybucję materiałów informacyjno – edukacyjnych na temat profilaktyki grypy, tj.: „Grypa a Seniorzy”, „Grypa a płuca”, „Grypa a cukrzyca”. Edukacją objęto **185 osób**.

Światowy Dzień Zdrowia - Akcja nieprogramowa ma na celu zwrócenie szczególnej uwagi na najbardziej palące i zaniedbane problemy zdrowotne społeczeństw na świecie. Tegoroczny temat został wybrany tak, aby bronić prawa każdego i wszędzie, bronić dostępu do wysokiej jakości usług zdrowotnych, edukacji i informacji, a także bezpiecznej wody pitnej, czystego powietrza, zdrowego odżywiania, godnych warunków pracy i środowiska oraz wolności od dyskryminacji. Materiały przygotowane z tą myślą zamieszczono na stronie facebook Stacji. Prowadzono dystrybucję materiałów informacyjno – edukacyjnych, pogadanki oraz zajęcia warsztatowe w placówce nauczania i wychowania. Działaniami objęto **127 osób**. Stacji.

Światowy Dzień Seniora – wszelkie działania kierowane do osób starszych ukierunkowane były na zachowania zdrowotne seniorów ze szczególnym uwzględnieniem chorób zakaźnym w szczególności grypy, aktywności fizycznej, czy prawidłowego odżywiania. Działania profilaktyczne prowadzono w 4 placówkach skupiających seniorów, było to badanie wieku i pojemności płuc w stosunku do wieku biologicznego osoby badanej, zajęcia edukacyjne z wykorzystaniem lampy UV. Pracownik Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia PSSE w Głogowie tworzył na terenie placówek punkty z materiałami informacyjno – edukacyjnymi na temat grypy, aktywności fizycznej, antynikotynowe oraz żywieniowych zachowań zdrowotnych Seniorów. Ponadto na stronie internetowej Stacji <https://www.gov.pl/web/psse-glogow/seniorze-zadbaj-o-swoja-aktywnosc-fizyczna-i-diete> oraz na stronie facebook, zamieszczane były dla ogółu społeczeństwa najnowsze informacje profilaktyczne. W lokalnych socjal mediach zamieszczono 16 postów, które uzyskały 581 wyświetleń. Edukacją objęto **92 osoby**.

Akcja letnia - w ramach akcji letniej pracownik Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia prowadził działania informacyjne tj.: punkty informacyjno – edukacyjne nt. zapobiegania zakażeniom HIV i zwalczania AIDS a także na temat bezpieczeństwa podczas upałów, picia wody, bezpiecznego grzybobrania i kleszczy. W ramach **Tygodnia higieny rąk** na terenie placówek przedszkolnych mających dyżur w okresie wakacji prowadzono z dziećmi pogadankę o zdrowym stylu życia i higienie osobistej. Mycie rąk to podstawa higieny a teraz można się tego nauczyć w zabawny sposób, wykorzystując do tego celu pieczątkę z wizerunkiem wirusa. Pieczątką posiada bezpieczny przebadany dermatologicznie tusz, który zawiera aktywny biobójczy składnik przeciwdrobnoustrojowy, szkło fosforano-srebrne, dzięki któremu powierzchnia stempla jest wolna od bakterii. Dzieci w ciągu dnia kilkakrotnie myją ręce wodą i mydłem w ten sposób wirus w postaci pieczątki przed pójściem spać zniknie z rąk dziecka. Dzieciom rozdano również książeczki zakupione w ramach akcji współorganizowanej z Urzędem Miejskim w Głogowie - Wiem, jak pokonać wirusy i bakterie!. Działaniami edukacyjno - informacyjnymi objęto – **599 osób**.

INNE DZIAŁANIA EDUKACYJNE W RAMACH AKCJI PROZDROWOTNYCH

W celu zwiększenia edukacji zdrowotnej społeczeństwa oraz działań w zakresie promocji zdrowia w 2024 roku pracownik Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia prowadził również działania edukacyjne związane z jednorazowymi akcjami prozdrowotnymi dotyczące:

- **Profilaktyki w zakresie Projektu „Wzmocnienie nadzoru sanitarnego – epidemiologicznego Polski” – Profilaktyka chorób zakaźnych.** Pracownik Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia w związku z otrzymaniem materiałów informacyjno –

edukacyjnych dotyczących profilaktyki chorób zakaźnych, w tym szczepień ochronnych „Zdrowie w twoich rękach, to nie tylko Twoja sprawa”, „Zdrowie na pierwszym miejscu, profilaktyka w akcji”, „Zaszczep się na zdrowie”, materiały niezbędne pracownikom nowozatrudnionym i osobom z Ukrainy do prowadzenia działań o charakterze edukacyjnym w terenie. Powyższe materiały zostały przekazane do podmiotów leczniczych powiatu głogowskiego w celu umieszczenia na tablicy informacyjne oraz przekazania nowozatrudnionym pracownikom. Dystrybucją objęto **9 obiektów służby zdrowia**.

- **Profilaktyki w zakresie Projektu „Wzmocnienie nadzoru sanitarno – epidemiologicznego Polski” – Zasady zachowania w kuchni.** W związku z otrzymaniem materiałów informacyjno – edukacyjnych dotyczących zasad zachowania w kuchni i warunków higieny, materiały niezbędne pracownikom nowozatrudnionym i osobom z Ukrainy do prowadzenia działań o charakterze edukacyjnym w terenie. Powyższe materiały przekazano do obiektów gastronomicznych powiatu głogowskiego w celu umieszczenia na tablicy informacyjnej oraz przekazania nowozatrudnionym pracownikom. Dystrybucją objęto **9 obiektów żywienia zbiorowego**.
- **„Europejskiego Tygodnia Szczepień”,** są to cykliczne działania edukacyjno – informacyjne poświęcone szczepieniom ochronnym jako jednej z najskuteczniejszych form zapobiegania chorobom zakaźnym. Pracownik Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia PSSE w Głogowie w związku z akcją prozdrowotną w zakresie szczepień ochronnych dostarczył do punktów szczepień podmiotów leczniczych powiatu głogowskiego, Zakładu Poprawczego i Schroniska dla Nieletnich materiały informacyjno – edukacyjne dotyczące szczepień ochronnych p/HPV. Wspólnie z personelem pedagogicznym oraz medycznym współorganizował punkty informacyjne z aktualnymi materiałami edukacyjnymi. Przeprowadzał również pogadankę i indywidualne rozmowy z wychowankami zakładu poprawczego. Ww. ulotki zamieszczone zostały na tablicy informacyjnej obiektu, a plakaty wywieszone w miejscach ogólnodostępnych. W ramach realizacji zadania na Stronie internetowej Stacji oraz na stronie facebook zamieszczono ogólne informacje na temat szczepień oraz zachorowań na HPV, WZW A, B i C, malarię, tężec, odrę oraz boreliozę. Działaniami objęto **585 osób**.
- **Wybieraj bezpieczną żywność** – Europejska Agencja Bezpieczeństwa Żywności (EFSA) rozpoczęła kampanię informacyjną „Wybieraj Bezpieczną Żywność” w tym roku pod zmienioną nazwą **#Safe2EatEU**, mającą na celu podniesienie świadomości społeczeństwa na temat bezpieczeństwa żywności oraz budowania ich zaufania do systemu żywnościowego UE. Ponadto przystąpiono do Kampanii **#PlanetHealth4Life**, której hasło to „Dbaj o zdrowie roślin, chroń życie a cel zwiększenie świadomości mieszkańców Europy na temat zdrowia roślin oraz zagrożeń jakie mogą wyniknąć z wwożenia roślin do Polski. Zamieszczając 21 postów informacyjnych na stronie internetowej Stacji oraz na stronie facebook działaniami kampanijnymi objęto **1030 osób**.
- **W socjal mediach zamieszczono 271 postów, które swoim zasięgiem objęły 9564 osoby.**

VII. SAMODZIELNE STANOWISKO PRACY DS. ZAPOBIEGAWCZEGO NADZORU SANITARNEGO

1. Działalność kontrolna i opiniodawcza

1.	Liczba kontroli	29
2.	Liczba wydawanych decyzji merytorycznych	0
3.	Liczba decyzji płatniczych	35
4.	Liczba postanowień	223
5.	Liczba opinii sanitarnych	52
6.	Liczba uzgodnień	6

Działalność kontrolna i opiniodawcza prowadzona jest w ramach:

- 1) Opiniowania studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gmin, a także uzgadniania projektów decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego oraz uzgadniania projektów decyzji o warunkach zabudowy dla planowanego przedsięwzięcia.
- 2) Wydawania opinii na poszczególnych etapach postępowania administracyjnego prowadzonego przez prezydenta, wójtów lub RDOŚ przed wydaniem decyzji uwarunkowań środowiskowych na realizację inwestycji zaliczanych do przedsięwzięć mogących pogorszyć stan środowiska (opinie w sprawie przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko i określenia ewentualnego zakresu raportu dla planowanego przedsięwzięcia oraz opinie w sprawie środowiskowych uwarunkowań zgody na realizację przedsięwzięć w oparciu o raporty oddziaływania na środowisko).
3. Udziału w realizacji nadzoru nad warunkami higienicznymi i zdrowotnymi w zakładach pracy, obiektach nauczania i wychowania, świadczeń zdrowotnych, żywienia i żywności oraz innych zakładach użyteczności publicznej przy wydawaniu opinii na poszczególnych etapach przygotowania i realizacji inwestycji poprzez:
 - a) uzgadnianie dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych,
 - b) kontrole obiektów przed przystąpieniem do ich użytkowania,
 - c) wydawanie opinii odnośnie dopuszczenia obiektów budowlanych do użytkowania,
 - d) uczestniczenie w załatwianiu interwencji w sprawach uciążliwości środowiskowych.

W 2024 roku w ramach zapobiegawczego nadzoru sanitarnego wydano:

- a) 10 opinii dotyczących projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w tym 2 opinie negatywne,
- b) 33 opinie dotyczące potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, w tym 32 opinie o braku potrzeby przeprowadzenia oceny,
- c) 6 opinii dotyczących dokumentacji projektowej, w tym 1 opinię negatywną,
- d) 29 opinii dotyczących dopuszczenia do użytkowania obiektów budowlanych, w tym 1 opinię zgłaszającą sprzeciw w dopuszczeniu do użytkowania obiektu,
- e) 5 opinii dotyczących uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko sporządzanej dla projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego,

- f) 5 opinii dotyczących uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko sporządzanej dla projektu planu ogólnego gminy,
- g) 3 opinie dotyczące możliwości odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko,
- h) 11 opinii dotyczących uzgodnienia projektów decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego,
- i) 177 opinii dotyczących uzgodnienia projektów decyzji o warunkach zabudowy,
- j) 1 opinię dotyczącą środowiskowych uwarunkowań realizacji przedsięwzięcia,
- k) 1 postanowienie przedłużające termin zajęcia stanowiska w sprawie warunków realizacji przedsięwzięcia polegającego na budowie biometanowni.

2. Istotne elementy nadzoru mające wpływ na stan bezpieczeństwa sanitarnego powiatu głogowskiego.

- 1) W 2024 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Głogowie wydał dwie negatywne opinie dotyczące projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Jedna z nich dotyczyła projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu położonego w rejonie ulic Polnej i T. Kościuszki w Głogowie. Obszar opracowania obejmował teren o powierzchni 0,5 ha zlokalizowany w strefie ochrony sanitarnej istniejącego cmentarza wynoszącej 50m. W myśl §3 ust. 1 rozporządzenia z dnia 25 sierpnia 1959r. Ministra Gospodarki Komunalnej w sprawie określenia, jakie terenypod względem sanitarnym są odpowiednie na cmentarz (t.j. Dz. U., Nr 52, poz. 315) odległość cmentarza od zabudowań mieszkalnych, od zakładów produkujących artykuły żywności, zakładów żywienia zbiorowego bądź zakładów przechowujących artykuły żywności oraz studzien, źródeł i strumieni, służących do czerpania wody do picia i potrzeb gospodarczych, powinna wynosić co najmniej 150 m. Odległość ta może być zmniejszona do 50 m pod warunkiem, że teren w granicach od 50 m do 150 m odległości od cmentarza posiada sieć wodociągową i wszystkie budynki korzystające z wody są do tej sieci podłączone. Uwzględniając powyższe zapisy prawa należy przyjąć, iż w strefie sanitarnej do 50 m od terenu cmentarza powinien funkcjonować bezwzględny zakaz zabudowy mieszkalnej oraz innych obiektów wskazanych w ww. rozporządzeniu. Powodem wydania negatywnej opinii były zapisy w projektowanym dokumencie dopuszczające w strefie ochrony sanitarnej istniejącego cmentarza wynoszącej 50 m, usługi gastronomii.

Druga negatywna opinia dotyczyła projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wybranych terenów w obrębach Kotła, Krzekotówek i Sobczyce. Jednym z celów projektowanego dokumentu było powiększenie istniejącego w obrębie Kotła cmentarza komunalnego. Zgodnie z załącznikiem graficznym do projektu uchwały w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wybranych terenów w obrębach Kotła, Krzekotówek i Sobczyce powiększenie powierzchni cmentarza sprawiło by, iż istniejące budynki mieszkalne będą znajdowały się w strefie sanitarnej cmentarza wynoszącej 50m.

- 2) W okresie sprawozdawczym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Głogowie wydał opinię w sprawie warunków realizacji przedsięwzięcia pod nazwą: „Budowa nowoczesnej biometanowni przemysłowej do produkcji zielonego metanu o maksymalnej mocy gazowej w energii pierwotnej do 20 MW w miejscowości

Głogów”, planowanego na terenie działek o nr geod. 163/3, 167, 107/2, 146/2, 12/1, 146/3 położonych w obrębie Biechów. Obszar działek inwestycyjnych obejmuje 18,006 ha powierzchni, teren przewidziany do przekształcenia na potrzeby budowy biometanowni wraz z infrastrukturą towarzyszącą, wynosi około 9 ha. Sama zabudowa obiektami instalacji będzie zajmowała około 6 ha powierzchni. Przedmiotowe przedsięwzięcie polegać będzie na budowie instalacji do produkcji biogazu i biometanu, przetwarzającej substraty zarówno pochodzenia rolniczego jak i z przetwórstwa rolno-spożywczego oraz biodegradowalne odpady komunalne. W wyniku przetwarzania wyżej wymienionych substratów w procesie fermentacji metanowej, powstawać będzie biogaz, który w głównej mierze będzie uszlachetniany do postaci wysokokalorycznego biometanu i docelowo skompresowany do formy ciekłego paliwa bioLNG. Część biogazu nieprzekształcona do postaci biometanu, będzie przekształcana w energię elektryczną oraz ciepłą, które zostaną wykorzystane w całości na potrzeby funkcjonowania instalacji. Jednocześnie produktem procesu fermentacji beztlenowej będzie tzw. poferment w postaci frakcji ciekłej lub stałej, który po uzyskaniu odpowiednich decyzji bądź certyfikatów może zostać wykorzystany jako środek nawozowy lub polepszacz gleby.

- 3) W 2024 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Głogowie odmówił uzgodnienia projektu zamierzenia budowlanego pn.: „Zmiana sposobu użytkowania lokalu usługowego w branży finansowej na lokal gastronomiczny”. Powodem odmowy była nieprawidłowa wymiana powietrza w lokalu, niewystarczające wyposażenie w urządzenia wodno-kanalizacyjne oraz brak przystosowania lokalu pod potrzeby osób z niepełnosprawnościami ruchowymi. Ponadto układ pomieszczeń zaplecza socjalno - magazynowego uniemożliwiał pracownikom świadczenia usług gastronomicznych zgodnie z dobrą praktyką higieniczną.

VIII. Laboratorium Badań Mikrobiologicznych

1. Działalność kontrolno – represyjna

Laboratorium Badań Mikrobiologicznych				
2024 r.	Liczba badań	Oznaczenia		
		chemiczne	fizyczne	mikrobiologiczne
Badania z nadzoru	589	-	-	1249
Badania w ramach działalności pozastatutowej	4465	-	-	7666

2. Istotne elementy nadzoru mające wpływ na stan bezpieczeństwa sanitarnego powiatu głogowskiego

Laboratorium Badań Mikrobiologicznych posiada od 24 lipca 2005r. akredytację na wykonywanie:

- badań materiału biologicznego w kierunku wykrywania pałeczek Salmonella i Shigella,
- ocenę skuteczności procesu sterylizacji.

Co roku odbywa się audit Polskiego Centrum Akredytacji w Warszawie, a co 4 lata zostaje przedłużona akredytacja na kolejny cykl akredytacyjny. Od 9 czerwca 2021 r. Laboratorium Badań Mikrobiologicznych rozpoczęło piąty cykl akredytacyjny.

W dniu 14 marca 2024 roku został przeprowadzony przez Polskie Centrum Akredytacji audit w Laboratorium Badań Mikrobiologicznym. W raporcie z oceny PCA stwierdziło, że Laboratorium Badań Mikrobiologicznych spełnia wymagania akredytacyjne i posiada kompetencje techniczne w obszarze badań ujętych w Zakresie Akredytacji Nr AB 625.

W Laboratorium Badań Mikrobiologicznych wykonywane są:

- 1) badania kału w kierunku nosicielstwa pałeczek Salmonella i Shigella u pracowników branżowych, osób chorych, osób z nadzoru epidemiologicznego – ozdrowieńców, nosicieli i osób ze styczności,
- 2) badania kału w kierunku tlenowo rosnącej chorobotwórczej flory jelitowej - Rotawirusy, Adenowirusy, Yersinia, enteropatogenne Escherichia coli,
- 3) badania kału w kierunku obecności antygenów Rotawirusów i Adenowirusów,
- 4) badania kontroli skuteczności procesów sterylizacji.

Oferta badań kierowana jest do:

- podmiotów leczniczych,
- pracodawców zatrudniających pracowników, u których ze względu na rodzaj wykonywanej pracy konieczne jest wykonanie badań na nosicielstwo pałeczek Salmonella, Shigella,
- osób cierpiących na schorzenia biegunkowe.